

**Academy of
Democratic
Modernity**

**Η θεωρία της δημοκρατικής
νεωτερικότητας ως οδηγός
για την οικοδόμηση ενός
νέου διεθνισμού**

Η θεωρία της δημοκρατικής νεωτερικότητας ως οδηγός για την οικοδόμηση ενός νέου διεθνισμού

Παγκόσμιος δημοκρατικός
συνομοσπονδισμός:
Μια πολιτική εναλλακτική στην
καπιταλιστική νεωτερικότητα

email: info@democraticmodernity.com
website: <https://democraticmodernity.com/>

Παγκόσμιος δημοκρατικός συνομοσπονδισμός: Μια πολιτική εναλλακτική στην καπιταλιστική νεωτερικότητα

4

Η έξοδος από την παγκόσμια κρίση απαιτεί παγκόσμια δράση. Υπό την ηγεμονία των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών μονοπωλίων, το καπιταλιστικό σύστημα βιώνει μια γενική κρίση διεθνώς. Αυτό συμβαίνει ταυτόχρονα με την εκδήλωση ειδικών κρίσεων, όπως η κοινωνική και η οικολογική. Για το ξεπέρασμα αυτής της ιστορικής κρίσης στη βάση της ελευθερίας, της ισότητας και της δημοκρατίας, πρέπει να δράσουν αποφασιστικά, υπεύθυνα και ολοκληρωμένα αυτές οι πολιτικές δυνάμεις των οποίων οι δραστηριότητες και οι πεποιθήσεις βασίζονται στις αναφερόμενες αξίες. Οι αντισυστημικές και δημοκρατικές δυνάμεις θα πρέπει από κοινού να αναπτύξουν και να θέσουν σε εφαρμογή μορφές δράσης και οργάνωσης που να είναι δομικές, συστημικές και παγκόσμιες για έναν ασφαλέστερο, πιο ειρηνικό, οικολογικό και δίκαιο κόσμο.

Σε πολλά από τα βιβλία του, ο σημαντικότερος θεωρητικός και ηγέτης του κινήματος ελευθερίας του Κουρδιστάν, Αμπντουλάχ Οτσαλάν, επισημαίνει με έμφαση ότι με την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού στις αρχές της δεκαετίας του 1990, ξεκίνησε μια διαδικασία αποσύνθεσης του καπιταλιστικού συστήματος: “Υπάρχουν πολλοί δείκτες που σηματοδοτούν την εξάντληση του συστήματος, όπως το ίδιο το σύστημα που εκτρέφει συνεχή τρόμο, αφήνοντας ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας άνεργο, υποβαθμίζοντας ακόμη και την απασχόληση σε ένα είδος ανεργίας, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μάζες και μια κοινωνία που μοιάζει με κοπάδι, η εκβιομηχάνιση των τεχνών, του σεξ και του αθλητισμού και, η διείσδυση της εξουσίας στις πιο μικρές φλέβες της κοινωνίας”.¹ Υπάρχουν σαφείς ποιτικές διαφορές μεταξύ των προηγούμενων κρίσεων της καπιταλιστικής νεωτερικότητας και της σημερινής κρίσης, την οποία μπορούμε επίσης να ονομάσουμε διαστήματα χάους² ή Γ' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το καπιταλιστικό

1 Abdullah Öcalan, Capitalism: The Age of Unmasked Gods and Naked Kings, σελ 287

2 Ο Οτσαλάν περιγράφει τα διαστήματα χάους σαν ένα συνονθύλευμα που είναι αναγκαίο για αλλαγές, με ανάδυση νέων μορφών, νέων τύπων, και νέων δομών στον κόσμο των φαινομένων. Οι αντιφατικές πτυχές εντός ενός φαινομένου σε αυτό το σημείο δεν είναι πλέον ικανές να διατηρήσουν τον αλληλοσυσχετισμό τους ή την υπάρχουσα δόμηση. Η μορφή γίνεται ανίκανη να διατηρήσει την ουσία -γίνεται αναποτελεσματική, περιοριστική και καταστροφική. Σε αυτή τη συνθήκη, θα δούμε μια διαδικασία αποσύνθεσης με την ανάδυση ενός συνονθυλεύματος που αποκαλούμε “χάος”. Η ουσία απελευθερώνει τον εαυτό της από την παλιά

σύστημα κατάφερε να αποκατασταθεί και να αναδυθεί ισχυρότερο μετά τις δύο πρώτες μεγάλες κρίσεις που ακολούθησαν τους παγκόσμιους πολέμους στις αρχές του 20ού αιώνα. Το σύστημα ξεπέρασε γενικά την κρίση του με έναν από τους δύο τρόπους: από την μία με τη συνεχή αναπαραγωγή της εξουσίας του και την επέκταση του κατασταλτικού μηχανισμού του έθνους-κράτους - όλων των ειδών οι πόλεμοι, οι φυλακές, τα ψυχιατρεία, τα νοσοκομεία, οι θάλαμοι βασανιστηρίων και τα γκέτο - συνοδευόμενα από την πιο επικίνδυνη γενοκτονία και την κοινωνιοκτονία. Ή από την άλλη, με τους μηχανισμούς της φιλελεύθερης ιδεολογικής ηγεμονίας, η οποία εξελίσσεται συνεχώς αφομοιώνοντας νέα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων των αντισυστημικών δυνάμεων, στον εαυτό της. Ο φιλελευθερισμός είναι ο ιδεολογικός πυρήνας που συγκροτείται από τον εθνικισμό, το θρησκευτισμό, τον επιστημονισμό και τον σεξισμό. Τα εργαλεία του είναι τα σχολεία, οι στρατώνες, οι χώροι λατρείας, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα πανεπιστήμια και, πιο πρόσφατα, οι διαδικτυακές πλατφόρμες. Μπορούμε επίσης να προσθέσουμε τις τέχνες, οι οποίες έχουν μετατραπεί σε μια βιομηχανία της κουλτούρας. Ακόμα και οι πιο κοινοί επιστήμονες θα συμφωνούσαν ότι και οι δύο αυτές προσεγγίσεις αναπτύχθηκαν από ένα καθεστώς κρίσεων και δεν παρήχθησαν από μια πορεία προς τις λύσεις. Οι κρίσεις που κάποτε ήταν εξαίρεση έχουν γενικευτεί και σταθεροποιηθεί, ενώ οι περίοδοι “κανονικότητας” έχουν γίνει η εξαίρεση. Οι κοινωνίες, αν πρόκειται να επιβιώσουν, δεν μπορούν να αντέξουν για πολύ αυτό το καθεστώς. Είτε θα οδηγηθούν σε παρακμή και αποσύνθεση - είτε θα αντισταθούν και θα αναπτύξουν νέα συστήματα, ξεπερνώντας έτσι την κρίση. Βρισκόμαστε σε μια τέτοια περίοδο.

Σε αυτό το διάστημα χάους, οι κοινωνικές σχέσεις που αναδύονται από την κρίση διαμορφώνονται από τις δυνάμεις που εμπλέκονται. Υπάρχει ένα περίπλοκο συνονθύλευμα σχέσεων και αντιφάσεων - μεταξύ της αναδιάρθρωσης από το κυρίαρχο σύστημα και των αγώνων ανασυγκρότησης των δημοκρατικών και αντισυστημικών δυνάμεων. Στην μπροσούρα Ευκαιρίες και κίνδυνοι του τρίτου παγκόσμιου πολέμου³ περιγράψαμε τα κύρια σενάρια με τα οποία οι κρατικές δυνάμεις προάγουν και αντιμετωπίζουν το χάος. Αυτό έγινε για να καταστεί δυνατή μια ρεαλιστική πολιτική περιγραφή της κατάστασης για τις δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας.

μορφή αλλά δεν φτάνει σε μία καινούργια ακόμα. Η παλιά κατακερματισμένη μορφή μπορεί να δώσει υλικό για να χρησιμοποιηθεί για την νέα αυτή μορφή. Στο *Beyond State, Power and Violence* (pm, 2023) ο Οτσαλάν αναλύει λεπτομερώς τα σημάδια που δείχνουν ότι το 1990 το καπιταλιστικό σύστημα ξεκίνησε την αποσύνθεσή του μαζί με τα αντίστοιχα κομμάτια του, δηλαδή τον υπαρκτό σοσιαλισμό.

3 <https://democraticmodernity.com/opportunities-and-dangers-of-the-third-world-war/>

6

Ενώ αυτές οι συζητήσεις για την κρίση συνεχίζονται τόσο μέσα στις δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας όσο και εντός αυτών που κάνουν αντιπολίτευση στο σύστημα, γίνεται όλο και πιο επείγον για τις δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας να δημιουργήσουν μια εναλλακτική λύση. Ο Οτσαλάν υποστηρίζει ότι ο κύριος λόγος για αυτή την έλλειψη αφύπνισης εντός των αντισυστημικών δυνάμεων είναι ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει την απαραίτητη επανάσταση Παραδείγματος. Και κατά συνέπεια, δεν έχουν ακόμη αναπτύξει επαρκώς τις δυνάμεις τους με τη μορφή της ανάλυσης, της οργάνωσης και της δράσης. Στη συνέχεια, θα παρουσιάσουμε το εναλλακτικό σύστημα της δημοκρατικής νεωτερικότητας και θα αναπτύξουμε τη σημασία του ως μια νέα σχολή της κοινωνικής επιστήμης. Με έναν ορισμό του “Παγκόσμιου Δημοκρατικού Συνομοσπονδισμού”, θα αποτυπωθούν οι αρχές για έναν νέο διεθνισμό και θα περιγραφούν τα συγκεκριμένα καθήκοντα για την οικοδόμηση της δημοκρατικής νεωτερικότητας.

Η αντιπολίτευση προς το σύστημα έχει ανάγκη από μια ανανέωση

Η μελέτη των επαναστατικών εμπειριών του 20ου αιώνα παίζει σημαντικό ρόλο για τη φιλοσοφία και την πολιτική του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν (PKK) και του Αμπντουλάχ Οτσαλάν. Αυτό συμβαίνει επειδή οι διάφορες δυνάμεις κατά του συστήματος έχουν επηρεάσει την εποχή μας τουλάχιστον όσο και το σύστημα της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Μπορεί να μην μπόρεσαν να υλοποιήσουν πραγματικά ανεξάρτητα συστήματα στη θεωρία και την πράξη, αλλά αναμφίβολα διαθέτουν πλούσια εμπειρία. Επομένως, η ενσωμάτωση του υπαρκτού σοσιαλισμού, της σοσιαλδημοκρατίας και των εθνικοαπελευθερωτικών κινήματων μέσα στην καπιταλιστική νεωτερικότητα είχε επίσης βαθιά αρνητική επίδραση στους αντιπάλους του συστήματος. Τα κινήματα υπέστησαν απώλεια ισχύος. Βρίσκονται ακόμη σε βαθιά κρίση εμπιστοσύνης. Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, οι κύριοι λόγοι για αυτή την αδυναμία είναι οι ίδιες οι δομικές ανεπάρκειες των αντισυστημικών δυνάμεων και μια λανθασμένη ιδεολογική και προγραμματική προοπτική. Τα μεταμοντέρνα, φεμινιστικά και οικολογικά κινήματα εμφανίστηκαν πρόσφατα ως απάντηση σε αυτές τις εξελίξεις. Οι σημερινές ιδεολογικές και πρακτικές τους θέσεις καθιστούν αμφίβολο αν θα είναι τόσο αποτελεσματικές όσο οι πρώην αντίπαλοι του συστήματος. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Οτσαλάν κάνει τη σημαντική επισήμανση ότι η αντίθεση στο σύστημα χρειάζεται “μια ριζική διανοητική, ηθική και πολιτική ανανέωση”⁴.

Σε αυτή τη φάση της κρίσης του συστήματος, η αντιπολίτευση προς το σύστημα και η διεθνής δημοκρατική παρέμβαση είναι πιο αναγκαία από

4 Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, σελ 285

ποτέ, ιδιαίτερα καθώς τα κοινωνικά προβλήματα επιδεινώνονται όλο και περισσότερο. Η καπιταλιστική νεωτερικότητα υπήρξε ο κεντρικός παράγοντας όλων των οικονομικών διαταραχών και κρίσεων, συμπεριλαμβανομένων: Πείνα, φτώχεια, περιβαλλοντικές καταστροφές, κοινωνικές και πολιτικές ταξικές διαιρέσεις, εξουσία, ακραία αστικοποίηση και όλες τις ασθένειες που προκύπτουν από αυτήν, ιδεολογικές στρεβλώσεις - και την ιδιαίτερη ασχήμια που προκύπτει από τη διαστρέβλωση των τεχνών, και την ηθική εξαθλίωση και παρακμή που έχουν προκύψει από αυτό τα τελευταία τετρακόσια χρόνια.

Ωστόσο, τόσο η αριστερά των προηγούμενων εποχών, που γέννησε τον υπαρκτό σοσιαλισμό, όσο και τα κινήματα της Νέας Αριστεράς, της οικολογίας και του φεμινισμού των νεότερων χρόνων, καθώς και τα Παγκόσμια Κοινωνικά Φόρουμ, απέχουν πολύ από το να μπορέσουν να κατανοήσουν και να ξεπεράσουν το χάος. Εδώ, ο Οτσαλάν αναρωτιέται “τι είδους κόσμο οραματίστηκε η λέσχη των πλουσίων” - το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στο Νταβός - από τη μια πλευρά, και η “λέσχη των φτωχών” - τα Παγκόσμια Κοινωνικά Φόρουμ στο Πόρτο Αλέγκρε - από την άλλη; Αυτές οι ρηχές συζητήσεις δεν ξεπέρασαν ποτέ τις ανάγκες της ημέρας”.⁵ Ο ίδιος διακρίνει την έλλειψη συστημικής* και θεωρητικής διορατικότητας και από τις δύο πλευρές ως κεντρική αιτία για τις περιορισμένες συζητήσεις. Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, οι υποστηρικτές της ελευθερίας και της ισότητας δεν έχουν ούτε τη γνώση ούτε τις απαραίτητες δομές για να μετατρέψουν με επιτυχία την κρίση σε μια δημοκρατική, βιώσιμη και απελευθερωτική αφύπνιση.

Ο διαχωρισμός από το κράτος και την εξουσία ως βασική θεωρητική προϋπόθεση

Ως εκ τούτου, ο Οτσαλάν επισημαίνει ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για μια έντονη συζήτηση σχετικά με τις γενικές θεωρητικές προοπτικές και τις συγκεκριμένες τοπικές τακτικές που είναι απαραίτητες για μια παγκόσμια δημοκρατική και οικολογική κοινωνία με ελευθερία των γυναικών, και για πολύμορφες λύσεις - χωρίς να αγνοούνται τα προαναφερθέντα κινήματα. Με τα κείμενα υπεράσπισης που έγραψε στο νησί-φυλακή του Ιμραλί, αναμετράται με την πρόκληση να βρει απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα: “Τόσο η σοβαρή κατάσταση του κουρδικού λαού, ο οποίος αναμένει μια

5 Abdullah Öcalan, *Beyond State, Power and Violence*, σελ. 90

* Εδώ και πιο κάτω εννοεί ότι δεν υπάρχει πρόνοια περί του τι συστήματος θέλουμε απέναντι στον καπιταλισμό αλλά και ευρύτερα μιας ενιαίας σκέψης-σύστημα (Παράδειγμα)

συνολική και εφικτή λύση και του οποίου οι προσδοκίες πρέπει οπωσδήποτε να φανούμε αντάξιοι, όσο και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το ΡΚΚ, το οποίο ανέλαβε την ευθύνη να καθοδηγήσει το λαό μας, μου επέβαλαν να βρω τη δύναμη του νοήματος και τα εργαλεία δόμησης που είναι απαραίτητα για μια επιτυχή λύση. Αντιμετωπίζοντας αυτή την ευθύνη, έχω πλήρη επίγνωση της ανάγκης να ενεργήσω στο όνομα μιας διεθνικής επιλογής για όλους τους λαούς, ενώ αγωνίζομαι στο όνομα του δικού μας λαού “6.

Στο βιβλίο του *Πέρα από το κράτος, την εξουσία και τη βία*, ο Οτσαλάν αναφέρει ότι η πρώτη βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη γενικών θεωρητικών προοπτικών είναι “να αποχαιρετήσουμε τις παλιές θεωρίες και τακτικές που επικεντρώνονται στην εξουσία και στην εξεύρεση λύσης είτε με την “καταστροφή είτε με την κατάληψη του κράτους”7. Ως θεμελιώδη προοπτική διατυπώνει “την αποκάλυψη της συνείδησης και της βούλησης του λαού και όλων των ομάδων που αποτελούν το λαό με βάση την αυτογνωσία και τον πολιτισμό του και την έρευνα, την οργάνωση και την εφαρμογή τοπικών και διεθνικών λύσεων.”8 Για το σκοπό αυτό, προτείνει την ανάπτυξη μιας δημοκρατικής οργάνωσης της κοινωνίας με τη μορφή ενός “εκτεταμένου κοινωνικού δικτύου ως το θεμελιώδες όργανο της τοπικής εξουσίας, από το δημοκρατικό δημοτικό κίνημα μέχρι τις κοινότητες των χωριών και των γειτονιών, από τους συνεταιρισμούς μέχρι τις ευρείες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, από τα ανθρώπινα δικαιώματα μέχρι τα δικαιώματα των παιδιών και των ζώων, από την ελευθερία της γυναίκας μέχρι τις οικολογικές οργανώσεις και τις πρωτοπόρες οργανώσεις της νεολαίας”9.

Για τον ιδεολογικό, θεωρητικό και διοικητικό συντονισμό αυτού του τύπου της δημοκρατικής κοινωνίας, απαιτούνται ταυτόχρονα πολιτικά κόμματα που εστιάζουν στη δημοκρατική πολιτική. Χωρίς την ανάπτυξη δημοκρατικών κομμάτων και συμμαχιών, η δημιουργία μιας απελευθερωμένης κοινωνίας είναι μάταιη, σύμφωνα με τον Οτσαλάν. Ξεκινώντας από την αυτοκριτική ότι το κόμμα ορίστηκε με κρατικιστικό τρόπο και θεωρήθηκε ως μέσο για την επίτευξη ενός κράτους, ο Οτσαλάν επαναπροσδιορίζει το ρόλο του κόμματος στη δημοκρατική νεωτερικότητα: “Έχει ένα πρόγραμμα που επιδιώκει ένα δημοκρατικό, ελεύθερο και ισότιμο μετασχηματισμό της κοινωνίας, με μια κοινή στρατηγική για όλες τις κοινωνικές ομάδες που ενδιαφέρονται για

6 ό.π., σελ 90-91

7 ό.π., σελ 208

8 ό.π.

9 ό.π.

αυτό το πρόγραμμα και βασίζεται σε μια ευρεία οργάνωση και σε μορφές δράσης που υιοθετούνται από περιβαλλοντικά, φεμινιστικά και πολιτιστικά κινήματα, καθώς και από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, χωρίς να παραμελεί την τακτική αναγκαιότητα της (σ.τ.μ. ηθικά και πολιτικά) νομιμοποιημένης αυτοάμυνας. Με αυτή την έννοια, το κόμμα είναι η καθοδηγητική οργάνωση αυτού του είδους του κοινωνικού κινήματος ¹⁰.

Προσβλέπει σε “λαϊκά συνέδρια” για κάθε ομάδα ανθρώπων ως την “ύψιστη έκφραση της δημοκρατικής κοινωνίας και των πολιτικών ομάδων”. Αυτά τα λαϊκά συνέδρια δεν αποτελούν εναλλακτική λύση στο κράτος, αλλά αρνούνται να υποταχθούν σε αυτό και, εφόσον διατηρούνται οι αρχές τους, είναι ανοιχτά σε συμβιβασμούς. Ο Οτσαλάν εξηγεί τα εξής σχετικά με τον προσανατολισμό των λαϊκών συνεδρίων: “Ένα λαϊκό συνέδριο είναι διαφορετικό από ένα κόμμα. Στα κόμματα κυριαρχεί η ιδεολογική πτυχή, ενώ το Λαϊκό Συνέδριο δίνει προτεραιότητα στην πολιτική πτυχή. Αποτελεί έκφραση της ταυτότητας ενός αφυπνισμένου λαού που διεκδικεί τα δικαιώματά του και αγωνίζεται για την ελευθερία του. Είναι το κοινό όργανο λήψης αποφάσεων και εποπτείας για όσους και όσες επιθυμούν την ελευθερία για τη χώρα και τη δημοκρατία για το λαό, ανεξαρτήτως ιδεολογίας, τάξης, φύλου, εθνικότητας, γνώμης ή πεποιθήσεων. Δεν είναι ένα κοινοβούλιο ή ένα κλασικό όργανο θέσπισης νόμων, αλλά είναι η δύναμη που μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις που επιτρέπουν στο λαό να ζει ελεύθερα και ισότιμα και που μπορεί να παρακολουθεί την εφαρμογή των νόμων. Είναι τόσο νομικό όσο και πολιτικό όργανο, το ανώτατο μη κρατικά προσανατολισμένο όργανο του λαού. Δεν είναι κρατικό όργανο ούτε αποτελεί εναλλακτική λύση στο κράτος. Ωστόσο, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους θεσμούς μεταξύ των ανθρώπων που έχουν τα δημοκρατικά κριτήρια ως γνώμονα για την αντιμετώπιση όλων των κοινωνικών προβλημάτων της εποχής μας ¹¹.”

Εκτός από αυτές τις τοπικές και περιφερειακές προοπτικές, ο Οτσαλάν προτείνει στο γενικότερο παγκόσμιο πλαίσιο να μετατραπεί το Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ σε μια διεθνική πλατφόρμα για τις τοπικές δημοκρατίες, σε ένα “Παγκόσμιο Συνέδριο Δημοκρατίας” των λαών, το οποίο δεν είναι προσκολλημένο στα κράτη. Στο πλαίσιο του αγώνα ελευθερίας στο Κουρδιστάν, διατυπώνει τα διεθνικά συνθήματα για την επόμενη περίοδο ως εξής “Δημοκρατικό Κουρδιστάν”, μια “Δημοκρατική Ομοσπονδία Μέσης Ανατολής” και ένα “Παγκόσμιο Συνέδριο Δημοκρατίας”.¹²

10 ό.π., σελ 464

11 ό.π., σελ 493

12 ό.π., σελ 480

Ο Αμπντουλάχ Οτσαλάν παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα “Ποιο εναλλακτικό σύστημα;” στο πεντάτομο έργο του το *Μανιφέστο του Δημοκρατικού Πολιτισμού*. Ειδικότερα, στον τρίτο τόμο *Η Κοινωνιολογία της Ελευθερίας*, συζητά τόσο σε θεωρητικό επίπεδο τις αρχές ενός δημοκρατικού σοσιαλισμού για τον 21ο αιώνα, όσο και σε πρακτικό επίπεδο τα καθήκοντα για την οικοδόμηση της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Ξεκινώντας από την κατανόηση ότι “είναι δύσκολο να αναπτυχθεί μια ουσιαστική αντιπολίτευση προς το σύστημα τόσο χωρίς εγχειρήματα-σχέδια για το μέλλον όσο και μια σωστή ανάλυση του παρελθόντος”¹³ αναπτύσσει τη θεωρία του και αναλαμβάνει επίσης την πρόκληση να αντλήσει από αυτήν συγκεκριμένες αρχές για την πολιτική πρακτική των αντι-συστημικών δυνάμεων.

Ο Οτσαλάν βασίζει την ανάλυση και τη συστηματική του στις έννοιες του “δημοκρατικού πολιτισμού” και της “δημοκρατικής νεωτερικότητας”. Τονίζει ότι στην προσπάθειά του να μην πέσει στους προηγούμενους φαύλους κύκλους, αυτή είναι η σωστή μέθοδος. Όσον αφορά τη μεθοδολογία του, ο Οτσαλάν τονίζει ότι εφαρμόζει στον πολιτισμό τη διαλεκτική μεθοδολογία που εφάρμοσε ο Καρλ Μαρξ στο Κεφάλαιο : “Αν και δεν απορρίπτω εντελώς την μέθοδο του επιστημονικού σοσιαλισμού, του οποίου η αντίθεση προς το σύστημα βασίζεται στη σύγκρουση μεταξύ δύο τάξεων, αναγνωρίζω ότι αυτό είναι ένα πολύ περιορισμένο μέρος της ιστορίας και απέχει πολύ από το να παρέχει μια ανάλυση της κοινωνίας. Προσπάθησα να το ξεπεράσω αυτό με την έννοια ενός πολιτισμού πέντε-χιλιάδων-χρόνων, η ανάπτυξη του οποίου μοιάζει με τη ροή ενός κεντρικού (σ.τ.μ. θαλάσσιου) ρεύματος. Αν αναζητούμε μια διαλεκτική αντίφαση -και είμαι πεπεισμένος ότι αυτό είναι απαραίτητο- είναι απαραίτητο να την αναπτύξουμε στο επίπεδο του συστήματος του πολιτισμού”.¹⁴ Αναπτύσσει την προσέγγισή του στη μαρξιστική μέθοδο ως εξής: “Στην πραγματικότητα, όπως εξηγείται στο Κεφάλαιο, ο πολιτισμός πολώνει και δημιουργεί ομάδες και αντιθέσεις. Ακόμη και η αντίθεση αστική τάξη-προλεταριάτο είναι μόνο μία από τις πολλές αντιθέσεις που δημιούργησε ο πολιτισμός. Με αυτή την έννοια, θα ήταν πιο ακριβές να ερμηνεύσουμε το έργο μου όχι ως αντιπαράθεση με τον Μαρξ, αλλά ως μια προσπάθεια να συμπληρώσω και να αναπτύξω τις απόψεις και τις εκτιμήσεις του Καρλ Μαρξ στη βάση σοβαρών κριτικών”.¹⁵

13 Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, σελ 283

14 ό.π., σελ 365-366

15 ό.π., σελ 366

Κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη του Παραδείγματος και της θεωρίας του Οτσαλάν έπαιξε τότε το ερώτημα του τι θα πρέπει να καθοριστεί ως θεμελιώδες μοντέλο - ή σε ποιο μοντέλο θα πρέπει να στηριχθεί η ανάλυση της κοινωνίας. Με βάση την κριτική του για την έλλειψη συστημικής θεωρητικής διορατικότητας των δημοκρατικών και αντισυστημικών δυνάμεων και την ανάγκη για ένα νέο θεωρητικό πλαίσιο, η κρίσιμη απόφαση είναι ποιες από τις πολυάριθμες κοινωνικές σχέσεις έχουν καθοριστική σημασία. “Η κοινωνική μονάδα που θα επιλεγεί θα έχει νόημα στο βαθμό που θα εξηγήει τη συνολική κατάσταση”¹⁶. Ο Οτσαλάν επεκτείνεται σε αυτό, εξηγώντας: “Το πραγματικό μου πρόβλημα ήταν η επιλογή μιας ιστορικής και κοινωνικής μονάδας ανάλυσης που θα ήταν τόσο ολιστική όσο και πειστική”.¹⁷ Στο βιβλίο του *Η κοινωνιολογία της ελευθερίας*, ο Οτσαλάν περιγράφει την αναζήτησή του σε διάφορα φιλοσοφικά έργα για μια κατάλληλη μονάδα-μοντέλο. Κεντρικό ρόλο σε αυτή διαδραμάτισαν οι Ιμμάνουελ Βάλερσταϊν, Μάρεϋ Μπούκτσιν, Φερνάν Μπρωντέλ, Φρίντριχ Νίτσε και Μισέλ Φουκώ. Όμως ο Οτσαλάν ξεχωρίζει τον Άντρε Γκούντερ Φρανκ ως τον σημαντικότερο στοχαστή, ο οποίος συγκέντρωσε τις απόψεις πολλών στοχαστών στο έργο του *The World System: Five Hundred Years or Five Thousand?* Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, όλα τα υπάρχοντα μοντέλα αυτών των στοχαστών περιέχουν πολλές σωστές πτυχές, αλλά και ελαττώματα και ελλείψεις, τις οποίες αναλύει. Ένα από τα θεμελιώδη ελαττώματα του έργου του Άντρε Γκούντερ Φρανκ είναι ότι η ανάλυσή του κινδυνεύει να παρουσιάσει έναν κλειστό βρόχο από τον οποίο μπορεί να φαίνεται αδύνατη η έξοδος: “Τελικά, προσεγγίζει τα ηγεμονικά συστήματα εξουσίας ως μοίρα, ή, ακριβέστερα, δεν δείχνει διαλεκτικά μια διέξοδο”.¹⁸ Για τον λόγο αυτό, ο Οτσαλάν επισημαίνει ότι η δική του κοινωνιολογική προσέγγιση περιέχει συγκεκριμένες δικές της διαστάσεις και επηρεάζεται μόνο σε μικρό βαθμό από τους προαναφερθέντες στοχαστές.

Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζει την επιλογή του δημοκρατικού πολιτισμού ως μοντέλο για μια συστημική προσέγγιση, “ένα φαινομενικά απλό όνομα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί μέχρι να επιλεγεί ένα καταλληλότερο όνομα”.¹⁹ Η επιλογή του δημοκρατικού πολιτισμού προσφέρει μια εναλλακτική λύση στο σημερινό συγκεντρωτικό κυρίαρχο σύστημα παγκόσμιου πολιτισμού. Ταυτόχρονα, παρέχει μια πολύ ευρεία βάση για μια επανάσταση στις κοινωνικές επιστήμες. Για τον Οτσαλάν, ο κύριος λόγος για την αποτυχία πολλών διακεκριμένων αντιπολιτευτικών - ιδίως μαρξιστικών - δο-

16 ό.π., σελ 8

17 ό.π., σελ 10

18 ό.π., σελ 11

19 ό.π., σελ 12

μών των κοινωνικών επιστημών, ήταν ότι βασίστηκαν σε επαναστάσεις των κοινωνικών επιστημών που παρέμειναν ριζωμένες στην ιστορία του καπιταλισμού και της συσσώρευσης εξουσίας και, ως αποτέλεσμα, απέτυχαν να αναπτύξουν ένα εναλλακτικό σύστημα πολιτισμού: “Αναμφίβολα, πολλές από τις πτυχές που αναφέραμε εδώ έχουν επικριθεί ευρέως, αλλά το επόμενο βήμα της ενσωμάτωσης αυτών των επικρίσεων σε μια αφηγηματική ενότητα που θα μπορούσε να συμπεριλάβει το σύνολο της ιστορίας δεν έχει ακόμη γίνει. Μια κατανόηση του παγκόσμιου συστήματος δεν μπόρεσε να εδραιωθεί, και ως εκ τούτου οι αφηγήσεις ως προς αυτό ποτέ δεν ξεπέρασαν τις αποσπασματικές προσπάθειες.”²⁰

Με το σύστημα του δημοκρατικού πολιτισμού, ο Οτσαλάν εγκαταλείπει έτσι το πλαίσιο των κυρίαρχων κοινωνιολογικών δομών, βασιζόμενος στην κοινωνιολογία της ελευθερίας που έχει θεμελιώσει πρόσφατα. Αυτή η κοινωνιολογία του προσφέρει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει τον καπιταλιστικό πολιτισμό και τη νεωτερικότητα και ταυτόχρονα να σκεφτεί με όρους δημοκρατικού πολιτισμού και νεωτερικότητας. “Χωρίς να εδραιώσω την κατανόησή μου στις κοινωνικές επιστήμες, δεν θα ήμουν σε θέση να προχωρήσω σε άλλα απαιτητικά θέματα”²¹, εξηγεί ο Οτσαλάν, τονίζοντας ότι ο απώτερος στόχος των κοινωνικών επιστημών πρέπει να είναι “η ανάπτυξη της επιλογής της ελευθερίας”.²² Έτσι, ο Οτσαλάν ορίζει την κοινωνιολογία της ελευθερίας ως μια κοινωνική επιστήμη και κοινωνιολογική εργασία που “ασχολείται με την επίλυση προβλημάτων και την προώθηση της επίγνωση της ζωής”²³, καθώς “η επίλυση προβλημάτων είναι η εξασφάλιση της ελευθερίας”.²⁴ Καθώς η ρητορική του επιστημονικού σοσιαλισμού έχει πλέον γίνει πολύ στενή για τον Οτσαλάν, συζητά με ιδιαίτερη λεπτομέρεια τις κοινωνικές επιστήμες στο μανιφέστο του για έναν δημοκρατικό πολιτισμό και καταλήγει: “Οι κοινωνικές επιστήμες που ερμηνεύουν την επίγνωση της ζωής ως ελευθερία και την αλήθεια ως εξερεύνηση της ελευθερίας παρέχουν την απαραίτητη για τον διαφωτισμό και την ανάπτυξη της πολιτικής και ηθικής κοινωνίας”.²⁵

Το να σκέπτεται κανείς ανεξάρτητα από τις δυτικές κοινωνικές επιστήμες θεωρείται εξαιρετικά σημαντικό για το σκοπό αυτό, καθώς “οι ευρωκεντρι-

20 ό.π., σελ 14

21 ό.π., σελ 365

22 ό.π., σελ 372

23 ό.π.

24 ό.π.

25 ό.π., σελ 365

κές κοινωνικές επιστήμες πραγματικά βρωμάνε κυριαρχία”.²⁶ Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, η κοινωνική πραγματικότητα είναι διαφορετική από αυτή που περιγράφουν οι ευρωκεντρικές κοινωνικές επιστήμες. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα ευρωκεντρικά επιστημονικά Παραδείγματα έχουν αποκοπεί από την κοινωνία και όσοι ασχολούνται με τη γνώση και την επιστήμη έχουν υιοθετήσει κατά κύριο λόγο την προοπτική του κεφαλαίου και της εξουσίας. Καθώς η επιστήμη παράγει εξουσία και κεφάλαιο στη νεωτερικότητα, το κεφάλαιο και η εξουσία οικειοποιούνται την επιστήμη: “Η αποκοπή όλων των δεσμών της επιστήμης με την ηθική και την πολιτική άνοιξε διάπλατα την πόρτα για τον πόλεμο, τις συγκρούσεις, τις μάχες και κάθε είδους εκμετάλλευση. Πράγματι, η ιστορία της Ευρώπης έγινε η ιστορία των πιο έντονων πολέμων. Ο ρόλος που ανατέθηκε στην επιστήμη ήταν πλέον να επικεντρωθεί στην εφεύρεση των τέλειων πολεμικών εργαλείων που θα εξασφάλιζαν τη νίκη”.²⁷ Κατά συνέπεια, ένα ουσιαστικό κοινωνικό επιστημονικό Παράδειγμα (μια ριζικά αντι-ηγεμονική φιλοσοφία του πολιτισμού για την επιστήμη) μπορεί να αναπτυχθεί μόνο με την απελευθέρωση μας από τα εμπόδια του θετικισμού και του ευρωκεντρισμού. Ταυτόχρονα, ο Οτσαλάν προειδοποιεί ότι κατά την εξερεύνηση της αλήθειας, ο ολικός αντιευρωπαϊσμός μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα εξίσου αρνητικά με εκείνα που προκύπτουν από τη ολική υιοθέτηση του ευρωπαϊσμού: “Ο αντιευρωπαϊσμός είναι επίσης μέρος της ευρωκεντρικής σκέψης”.²⁸ Επομένως, δεν υπάρχει άλλος τρόπος να κατανοήσουμε και να οικειοποιηθούμε τα θετικά επιτεύγματα και τα μέρη της αλήθειας της ευρωκεντρικής επιστήμης, ιδίως των κοινωνικών επιστημών. Συνεπώς, ο Οτσαλάν αναπτύσσει τη θέση του με βάση την κατανόηση ότι η Ευρώπη βρίσκεται στην Ανατολή και η Ανατολή στην Ευρώπη, έχοντας επίγνωση των αξιών που κατέχουν κάποιο στοιχείο οικουμενικότητας.

Μια άλλη κεντρική κριτική και παρατήρηση του Οτσαλάν είναι ο σεξιστικός χαρακτήρας της επιστήμης στο σύνολό της. Οι κοινωνικές επιστήμες χαρακτηρίζονται από μια ανδρική αφήγηση που συσκοτίζει και αποκρύπτει την πραγματική θέση των γυναικών. Στο πλαίσιο της κοινωνιολογίας του για την ελευθερίας, ο Οτσαλάν προτείνει συνεπώς την “Jineoloji”²⁹ (επιστήμη των γυναικών). Εφόσον οι γυναίκες αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνικής φύσης τόσο με όρους υλικότητας όσο και με όρους κεντρικότητας, θα πρέπει να γίνουν και αυτές υποκείμενο της επιστήμης: “Όσο η φύση των γυναικών παραμένει στο σκοτάδι, θα είναι αδύνατο να

26 ό.π., σελ 45

27 ό.π., σελ 323

28 ό.π., σελ 46

29 ό.π., σελ 295

φωπιστεί η κοινωνική φύση στο σύνολό της. Ένας γνήσιος και ολοκληρωμένος διαφωτισμός της κοινωνικής φύσης είναι δυνατός μόνο μέσω μιας ρεαλιστικής και εκτεταμένης διαύγασης της φύσης των γυναικών. Η ανάδειξη της θέσης των γυναικών που περιλαμβάνει την ιστορία της αποικιοποίησης τους και περιλαμβάνει τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πνευματικές πτυχές αυτής της αποικιοποίησης θα συνέβαλε σημαντικά στη διαφώτιση άλλων ιστορικών ζητημάτων και όλων των πτυχών της σύγχρονης κοινωνίας³⁰.

Μια νέα σχολή κοινωνικών επιστημών: Το σύστημα του δημοκρατικού πολιτισμού

Παράλληλα με τον μαρξισμό ως σχολή ή κοινωνική επιστήμη και πολλά άλλα ρεύματα κριτικής κοινωνικής επιστήμης, όπως η Σχολή της Φρανκφούρτης και η Σχολή των Annales, “η σχολή των κοινωνικών επιστημών που θέτει ως αξίωμα την εξέταση της ύπαρξης και της ανάπτυξης της κοινωνικής φύσης στη βάση της ηθικής και της πολιτικής κοινωνίας θα μπορούσε να οριστεί ως το σύστημα του δημοκρατικού πολιτισμού³¹.”

Οι διάφορες σχολές των κοινωνικών επιστημών βασίζονται η καθεμία σε διαφορετικές μονάδες ανάλυσης. Οι προσεγγίσεις που βασίζονται στη γνωστή και πιο συχνά χρησιμοποιημένη μονάδα, το κράτος γενικά και το έθνος-κράτος συγκεκριμένα, στηρίζονται περισσότερο στην αστική προοπτική της μεσαίας τάξης. Από την άλλη, οι μαρξιστές επιλέγουν την τάξη και την οικονομία ως βασική κοινωνιολογική μονάδα θέλοντας να αναπτύξουν τα δικά τους μοντέλα ως εναλλακτική λύση στην προσέγγιση που βασίζεται στη μονάδα “κράτος” ως σημείο αναφοράς. Η θεολογία και η θρησκεία έχουν ως αντικείμενο την κοινωνία, ενώ ο φιλελευθερισμός έχει ως σημείο αναφοράς το άτομο. Συναντάμε επίσης σχολές σκέψης που ερμηνεύουν πάντα την ιστορία και την κοινωνία μόνο από την οπτική γωνία των κυρίαρχων και της κυβερνητικής εξουσίας. Ορισμένες σχολές καθιστούν την εξουσία ως το αντικείμενο της μελέτης τους, ενώ υπάρχουν άλλες προσεγγίσεις στις οποίες οι πολιτισμοί παίζουν αυτόν τον ρόλο. Όλες αυτές οι προσεγγίσεις, οι οποίες βασίζονται σε μια συγκεκριμένη μονάδα ή αναφορά, επικρίνονται από τον Οτσαλάν ότι δεν είναι ούτε ιστορικές ούτε ολιστικές.

Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, μια ουσιαστική ανάλυση θα πρέπει να εστιάζει σε “ό,τι είναι κρίσιμο από την σκοπιά της κοινωνίας, τόσο με όρους ιστορι-

30 More information about the Jineoloji: <https://jineoloji.org/>

31 ό.π., σελ 135

κότητας όσο και με όρους πραγματικότητας”.³² Συνεπώς, είναι σημαντικό να οριστεί η ηθική και πολιτική κοινωνία ως η θεμελιακή μονάδα του αναλυτικού πλαισίου της σχολής κοινωνικών επιστημών του δημοκρατικού πολιτισμού γιατί καλύπτει τις διαστάσεις της ιστορικότητας και της ολότητας: “Η ηθική και πολιτική κοινωνία είναι η πιο ιστορική και ολιστική έκφραση της κοινωνίας. Η ίδια η ηθική και η πολιτική μπορούν να κατανοηθούν ως ιστορία. Μια κοινωνία που έχει ηθική και πολιτική διάσταση είναι μια κοινωνία που βρίσκεται πιο κοντά στην ολότητα του συνόλου της ύπαρξης και της εξέλιξής της. Μια κοινωνία μπορεί να υπάρξει χωρίς το κράτος, την τάξη, την εκμετάλλευση, την πόλη, την εξουσία ή το έθνος, αλλά μια κοινωνία χωρίς ηθική και πολιτική είναι αδιανόητη. [...] Καθ’ όλη τη διάρκεια της εργασίας μου επέλεξα την ηθική και πολιτική κοινωνία ως τη βασική μονάδα της ερευνάς μου, την οποία θεωρώ ότι είναι η ίδια η θεμελιακή κατάσταση ύπαρξης της κοινωνικής φύσης και την οποία προσπάθησα να αναγνωρίσω και να προσδιορίσω”.³³ Ο Οτσαλάν κατά συνέπεια ορίζει τον δημοκρατικό πολιτισμό ως “σύστημα σκέψης, την συσσώρευση των σκέψεων και την ολότητα των ηθικών κανόνων και των πολιτικών οργάνων”.³⁴

Ο δημοκρατικός πολιτισμός δεν είναι απλώς μια παρούσα και μελλοντική ουτοπία αλλά αποτελεί επίσης πολύ αναγκαίος και ιδιαίτερα επεξηγηματικός για μια πιο συγκεκριμένη ερμηνεία της ιστορικής-κοινωνίας. Η βασική μεθοδολογική αλλαγή του ιστορικού Παραδείγματος από τον Οτσαλάν ξεκινά από το σημείο ότι “το βασισμένο στην πόλη κεφάλαιο και το μονοπώλιο της εξουσίας δεν θα μπορούσε να αναπτυχθεί χωρίς την αγροτική-χωριάτικη κοινωνία (10.000 π.Χ. έως σήμερα)”.³⁵ Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, αυτή η μη-καπιταλιστική κοινωνία αποτελείται κυρίως από την “ιστορική αγροτική-χωριάτικη κοινωνία, την κοινωνία των γυναικών που είναι κλεισμένες στα σπίτια τους, των τεχνιτών που ζουν από τη δική τους εργασία, των φτωχών και των ανέργων της πόλης (που ζουν μέσω επιδοτήσεων). Αν δούμε την πραγματικότητα με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουμε να αναλύσουμε καλύτερα τον πολιτισμό πέντε χιλιάδων χρόνων και τα τελευταία τετρακόσια χρόνια του ως καπιταλιστικό κοσμοσύστημα - την πιο συστηματική του περίοδο. Πιθανότατα τα δίκτυα (αριστοκρατία, άρχοντες, αστική τάξη) που οργανώθηκαν αξιοποιώντας το κεφάλαιο και την εξουσία σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας δεν έφτασαν ποτέ σε ποσοστό πάνω από το 10% του πληθυσμού. Επομένως, ο κύριος κορμός της κοινωνικής φύσης ήταν

32 ό.π.

33 ό.π

34 ό.π., σελ 143

35 ό.π., σελ 148

πάντα πάνω από το 90% του πληθυσμού.”³⁶ Το θεμελιώδες ερώτημα που προκύπτει και πρέπει να απαντηθεί, σύμφωνα με τον Οτσαλάν, είναι ποια είναι η ορθότερη μεθοδολογία να εφαρμόσουμε: Είναι πιο επιστημονικό και ορθό να ιστοριοποιήσουμε και να συστηματοποιήσουμε αυτό το 10 τοις εκατό, καθιστώντας το κύριο αντικείμενο της σκέψης μας, σε αντίθεση με το 90 τοις εκατό;³⁷

Το γεγονός ότι η ιστορία του δημοκρατικού πολιτισμού δεν έχει γραφτεί μέχρι σήμερα δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει. Η ιδεολογία του δημοκρατικού πολιτισμού παρέμεινε μέχρι στιγμής αδύναμη και μη συστηματική. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι κεντρικοί πολιτισμοί χρησιμοποιούν την εξουσία, το κεφάλαιο και τα στρατιωτικά μονοπώλια που διαπλέκονται με την ιδεολογική ηγεμονία, ενώ οι δυνάμεις του δημοκρατικού πολιτισμού έχουν επανειλημμένα κατασταλεί, παραπλανηθεί και καταστραφεί από αυτές τις ίδιες τις δυνάμεις. Ως εκ τούτου, ο Οτσαλάν ορίζει ως το πιο πρωταρχικό διανοητικό καθήκον να δώσει στον δημοκρατικό πολιτισμό μια ιστορική-κοινωνική έκφραση.³⁸ Στην Κοινωνιολογία της Ελευθερίας, γράφει ένα πρώτο προσχέδιο της ιστορίας του δημοκρατικού πολιτισμού και κατονομάζει τα κοινωνικά του στοιχεία. Σύμφωνα με αυτό, “η ιστορία του δημοκρατικού πολιτισμού είναι σε μεγάλο βαθμό η ιστορία της αντίστασης, της εξέγερσης και της επιμονής στη ζωή της ηθικής και πολιτικής κοινωνίας των φυλών και των *azirets* (σ.σ.: ομοσπονδία φυλών) στον αγώνα τους για ελευθερία, δημοκρατία και ισότητα απέναντι στις επιθέσεις του πολιτισμού”.³⁹ Επιπλέον, ο δημοκρατικός πολιτισμός αντιμετωπίζει αυτές τις επιθέσεις με ένα σύστημα που δεν πρέπει να υποτιμάται, έστω και αν δεν είναι πλήρως ολοκληρωμένο: “Υπήρξαν δημοκρατίες πόλεων (στην Ιταλία) και συνομοσπονδίες (στη Γερμανία), εξεγέρσεις και κομμούνες της αγροτιάς, εξεγέρσεις και κομμούνες της εργατιάς (η Παρισινή Κομμούνα), οι εμπειρίες του υπαρκτού σοσιαλισμού (στο ένα τρίτο του κόσμου), η διαδικασία της εθνικής απελευθέρωσης (η μη εξουσιαστική και μη κρατικιστική μορφή της ύπαρξης τους), πολυάριθμα δημοκρατικά κόμματα, κινήματα της κοινωνίας των πολιτών και, πρόσφατα, οικολογικά και φεμινιστικά κινήματα, δημοκρατικά κινήματα νεολαίας, φεστιβάλ τεχνών και νέα θρησκευτικά κινήματα που δεν επιδιώκουν την εξουσία”⁴⁰.

36 ό.π., σελ 149

37 ό.π.

38 ό.π., σελ 207

39 ό.π., σελ 182

40 ό.π., σελ 153

Η δημοκρατική νεωτερικότητα ως ένας κόσμος καθ' εαυτός

Είναι αυτό που ο Οτσαλάν αποκαλεί “μονιστική” (σ.τ.μ.: singular) στάση που κυριαρχεί σε όλες τις σχολές των κοινωνικών επιστημών, είτε είναι αριστερές, είτε δεξιές, είτε κεντρώες. Αυτή η μέθοδος της κοινωνικής επιστήμης φροντίζει να μην δίνει καμία ευκαιρία σε κανένα άλλο είδος νεωτερικότητας. Αν υπάρχει μια νεωτερικότητα, τότε είναι μία και ανεπιανάληπτη- δύο είδη νεωτερικότητας δεν μπορούν να υπάρχουν ταυτόχρονα. Με την κοινωνιολογία της ελευθερίας, ο Οτσαλάν επιχειρεί να καταρρίψει αυτή την αντίληψη μιας μοναδικής παγκόσμιας νεωτερικότητας. Στις θεωρητικές του εξηγήσεις αποδεικνύει βήμα προς βήμα ότι “μια εναλλακτική λύση στην κυρίαρχη νεωτερικότητα υπάρχει πάντα και, παρά τις προσπάθειες καταστολής και συγκάλυψης της, συνεχίζει να υφίσταται σε όλες τις μορφές και τα περιεχόμενά της ως η μία πλευρά ενός διαλεκτικού ζεύγους αντιθέτων”.⁴¹ Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαλεκτική δεν λειτουργεί απαραίτητα μέσω αντίθετων πόλων που είναι στραμμένοι ο ένας στην καταστροφή του άλλου, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο πολιτισμός δεν είναι μια μονιστική, αλλά μια διχοτομική διαδικασία, στην ως επί το πλείστον μη καταστροφική διαλεκτική εξέλιξη της ιστορικής-κοινωνίας. Ο Οτσαλάν τονίζει ότι δεν ανακαλύπτει εκ νέου ούτε εφευρίσκει τη δημοκρατική νεωτερικότητα: “Η δημοκρατική νεωτερικότητα ήταν διχοτομική από την εμφάνιση του επίσημου πολιτισμού, όποτε και όπου κι αν εμφανίστηκε. Αυτό που προσπαθώ να κάνω, έστω και σε αδρές γραμμές, είναι να δώσω τη δέουσα αναγνώριση σε αυτή τη μορφή πολιτισμού (τον ανεπίσημο δημοκρατικό πολιτισμό- το όνομα δεν είναι τόσο σημαντικό) που υπάρχει όποτε και όπου υπάρχει ο επίσημος πολιτισμός και να αποσαφηνίσω με νόημα τις κύριες διαστάσεις του με τρόπο που να προκαλεί το ενδιαφέρον. Επιπροσθέτως, θα προσπαθήσω να κατανοήσω και να ορίσω τις βασικές μορφές νοοτροπίας, τις δομές και τη ζώσα κοινωνίας του”.⁴² Εκφράζει την αμηχανία του για το γεγονός ότι αυτή η φυσική απόρροια της διαλεκτικής μεθόδου δεν έχει εκφραστεί συστηματικά και δεν έχει αποκτήσει φωνή σε όλη την ιστορία του πολιτισμού. Αν συγκρίνουμε το ενδιαφέρον που υπήρξε για καταγραφή και ανάλυση των εξουσιαστικών μονοπωλίων του κεφαλαίου χιλιάδων δεσποτών και αυτοκρατόρων με το ενδιαφέρον που υπήρξε για την ανάπτυξη και την πραγματικότητα της ηθικής και πολιτικής κοινωνίας και για το τι συνιστά την κοινωνική φύση τότε διακρίνουμε μια ξεκάθαρη έλλειψη προς το δεύτερο.

Στο πλαίσιο αυτό, αν η “καπιταλιστική νεωτερικότητα”, η ηγεμονική εποχή του καπιταλισμού, είναι ένας ειδικός όρος που χρησιμοποιείται για να

41 ό.π., σελ 195

42 ό.π., σελ 241

ορίσει τα τελευταία τετρακόσια χρόνια του κλασικά καθορισμένου καπιταλιστικού πολιτισμού, τότε η “δημοκρατική νεωτερικότητα” μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αναφερθεί στα τελευταία τετρακόσια χρόνια του δημοκρατικού πολιτισμού. Η δημοκρατική νεωτερικότητα βιώνεται παντού και σε κάθε στιγμή ως η αντίθεση οπουδήποτε υπάρχουν τα δίκτυα του καπιταλιστικού πολιτισμού: “Είτε επιτυχημένη είτε όχι, είτε ελεύθερη είτε υποδουλωμένη, είτε χαρακτηρίζεται από ομοιότητα είτε από διαφορετικότητα, είτε πλησιάζει την ισότητα είτε απέχει πολύ από αυτήν, είτε είναι οικολογική και φεμινιστική είτε όχι, είτε έχει αποκτήσει σημασία είτε όχι -εν ολίγοις, κοντά στα χαρακτηριστικά της ηθικής και της πολιτικής κοινωνίας ή μακριά από αυτά- η δημοκρατική νεωτερικότητα υπάρχει στην καρδιά της καπιταλιστικής νεωτερικότητας πάντα και παντού.”⁴³ Ενώ η καπιταλιστική νεωτερικότητα στηρίζει την ύπαρξή της στον καπιταλισμό, τον βιομηχανισμό και τον εθνικοκρατισμό, η δημοκρατική νεωτερικότητα στηρίζει το αντισύστημα της στη δημοκρατική κοινωνία (ή ηθική και πολιτική κοινωνία, δημοκρατική κοινοκτημοσύνη, δημοκρατικός σοσιαλισμός), την οικολογική βιομηχανία και τον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό. Αναπτύσσει την εναλλακτική της λύση μέσω των οικολογικών και φεμινιστικών χαρακτηριστικών της, που είναι ανοικτή σε ποικίλες πολυπολιτισμικές, μη μονοπωλιακές πολιτικές δομές, καθώς και με μια οικονομική δομή που ικανοποιεί τις βασικές κοινωνικές ανάγκες και ελέγχεται από την κοινότητα. Ο Οτσαλάν αντιπαραβάλλει και συγκρίνει εκτενώς τις διαφορές μεταξύ της καπιταλιστικής και της δημοκρατικής νεωτερικότητας και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι και οι δύο νεωτερικότητες υπάρχουν ως δύο ολοκληρωμένοι, διαφορετικοί κόσμοι.

Η πολιτική μορφή της δημοκρατικής νεωτερικότητας: Δημοκρατική συνομοσπονδία και τα χαρακτηριστικά της

Ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός της δημοκρατικής νεωτερικότητας είναι η πολιτική εναλλακτική λύση στο έθνος-κράτος της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Το δημοκρατικό συνομοσπονδιακό σύστημα μπορεί επίσης να οριστεί ως μια μη κρατική πολιτική μορφή διακυβέρνησης. Κεντρικό ρόλο παίζει η διαφοροποίηση μεταξύ δημοκρατίας και κράτους: “όπως η επίσημη νεωτερικότητα έχει ως κύρια κρατική μορφή το έθνος-κράτος, αντίστοιχα η δημοκρατική νεωτερικότητα έχει το σύστημα του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού. Μπορούμε να το ορίσουμε ως μια μορφή μη κρατικής πολιτικής διακυβέρνησης. Αυτό το χαρακτηριστικό είναι που καθιστά το σύστημα τόσο ιδιαίτερο. Δεν πρέπει να συγχέουμε τη δημοκρατική καθοδήγηση με εκείνη των διοικητικών οργάνων του κράτους. Τα κράτη

διοικούν, οι δημοκρατίες οδηγούν. Τα κράτη στηρίζονται στην εξουσία, οι δημοκρατίες στηρίζονται στη συλλογική έγκριση. Στα κράτη, η ουσία είναι οι διορισμοί, στις δημοκρατίες το κεντρικό ζήτημα είναι οι εκλογές. Στα κράτη η υποχρεωτικότητα είναι απαραίτητη, οι δημοκρατίες λειτουργούν με βάση την εθελουσιότητα⁴⁴.

Ο Οτσαλάν συνοψίζει διάφορα περιεχόμενα που χαρακτηρίζουν τον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό και μπορούν επίσης να κατανοηθούν ως αρχές για τις διεθνείς σχέσεις αλληλεγγύης μεταξύ δημοκρατικών και αντισυστημικών δυνάμεων. Σε αυτή τη βάση, το **πρώτο** χαρακτηριστικό του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού που αναφέρει είναι το άνοιγμά του σε διαφορετικές πολυεπίπεδες πολιτικές δομές. Οριζόντιες και κάθετες πολιτικές δομές καθώς και κεντρικές, τοπικές και περιφερειακές πολιτικές δομές σχετίζονται μεταξύ τους μέσα σε μια ισορροπία. Οι κουλτούρες, οι εθνικές και εθνοτικές ταυτότητες έχουν το φυσικό δικαίωμα να εκφράζονται στις πολιτικές δομές. **Δεύτερον**, ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός βασίζεται στην ηθική και πολιτική κοινωνία: “Οι μορφές της κοινωνίας που συγκροτούνται από καπιταλιστικά, φεουδαρχικά, βιομηχανιστικά, καταναλωτικά και άλλα πρότυπα-δόμησης, είναι μορφές που βασίζονται στην κοινωνική μηχανική και γι’ αυτό τις αντιλαμβανόμαστε στο πλαίσιο των καπιταλιστικών μονοπωλίων. Στην πραγματικότητα τέτοιες κοινωνίες δεν υπάρχουν, αυτό που υπάρχει είναι η προπαγάνδα περί αυτών. Οι κοινωνίες είναι βασικά πολιτικές και ηθικές. Τα οικονομικά, πολιτικά, ιδεολογικά και στρατιωτικά μονοπώλια είναι μηχανισμοί που ροκανίζουν τη θεμελιώδη φύση της κοινωνίας, κυνηγώντας την υπεραξία και τις κοινωνικές εισφορές (σ.τ.μ.: φόρους). Δεν έχουν καμία εγγενή αξία. Ακόμη και μια επανάσταση δεν μπορεί να δημιουργήσει μια νέα κοινωνία. Οι επαναστάσεις μπορούν να διαδραματίσουν θετικό ρόλο μόνο ως επιχείρηση αποκατάστασης του φθαρμένου και ξεπεσμένου ηθικού και πολιτικού ιστού στη σωστή του λειτουργία.”⁴⁵ **Τρίτον**, βασίζεται στη δημοκρατική πολιτική, η οποία ορίζεται ως η “αληθινή τέχνη της ελευθερίας”⁴⁶ και το “αληθινό σχολείο όπου η ελευθερία μαθαίνεται και βιώνεται”⁴⁷. Στο επίκεντρο βρίσκονται οι δομές των συμβουλίων στις οποίες διεξάγονται συζητήσεις και λαμβάνονται αποφάσεις: “Δεν υπάρχει χώρος για μια ηγεσία που ενεργεί κατά το δοκούν. Από ένα γενικό συντονιστικό όργανο (συνέλευση, επιτροπή, συνέδριο) μέχρι τα τοπικά όργανα, η δημοκρατική διακυβέρνηση και η εποπτεία των κοινωνικών υποθέσεων ασκούνται από μία δέσμη οργάνων που επιδιώ-

44 ό.π., σελ 256

45 ό.π., σελ 219

46 ό.π., σελ 33

47 ό.π.

κουν την ενότητα στην ποικιλομορφία και είναι πολυδομημένα κατά τρόπο που να ταιριάζει στη σύνθεση όλων των ομάδων και των κουλτούρων⁴⁸. **Τέταρτον**, ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός βασίζεται στην αυτοάμυνα. Όχι ως στρατιωτικό μονοπώλιο, αλλά υπό τον αυστηρό έλεγχο των δημοκρατικών οργάνων σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας για εσωτερική και εξωτερική ασφάλεια. Το καθήκον των μονάδων αυτοάμυνας είναι να επικυρώνουν τη βούληση της δημοκρατικής πολιτικής. **Πέμπτον**, δεν υπάρχει θέση στον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό για ηγεμονία οποιουδήποτε είδους - ιδιαίτερα για ιδεολογική ηγεμονία. Οι δημοκρατικοί πολιτισμοί και η δημοκρατική νεωτερικότητα δεν ανέχονται ηγεμονικές δυνάμεις και τις ιδεολογίες τους. Η συλλογική διαχείριση των κοινωνικών υποθέσεων απαιτεί αμοιβαία κατανόηση, σεβασμό των διαφορετικών προτάσεων και δέσμευση στη δημοκρατική λήψη αποφάσεων. Ενώ οι έννοιες της γενικής διακυβέρνησης όσον αφορά τον κλασικό πολιτισμό, την καπιταλιστική νεωτερικότητα και το έθνος-κράτος ταυτίζονται, υπάρχουν σημαντικές διαφορές και εκτεταμένες αντικρουόμενες θέσεις μεταξύ αυτών των εννοιών και εκείνων που υιοθετεί ο δημοκρατικός πολιτισμός και η δημοκρατική νεωτερικότητα. Συνοπτικά, αυτό που κρύβεται πίσω από τις διαφορές και τις αντιφάσεις είναι η γραφειοκρατική και αυθαίρετη διακυβέρνηση, από τη μία πλευρά, και η δημοκρατική ηθική καθοδήγηση, από την άλλη. Στον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό δεν μπορεί να υπάρξει ιδεολογική ηγεμονία, αντίθετα ισχύει ακόμη και ο πλουραλισμός μεταξύ διαφορετικών απόψεων και ιδεολογιών. Εφόσον η ηθική και πολιτική δομή της κοινωνίας δεν έχει φθαρεί και δεν επιδιώκεται η ηγεμονία, κάθε άποψη, ιδέα ή πεποίθηση μπορεί να εκφράζεται ελεύθερα.⁴⁹ **Έκτον**, ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός "ευνοεί μια Παγκόσμια Δημοκρατική Συνομοσπονδιακή Ένωση των εθνικών κοινωνιών, σε αντίθεση με την ένωση εθνών-κρατών υπό τον έλεγχο της υπερ-ηγεμονικής δύναμης (σ.σ.: των ΗΠΑ) στα Ηνωμένα Έθνη. Για έναν ασφαλέστερο, πιο ειρηνικό, πιο οικολογικό, πιο δίκαιο και πιο παραγωγικό κόσμο, χρειαζόμαστε μια ποσοτικά και ποιοτικά ενισχυμένη ένωση πολύ ευρύτερων κοινοτήτων με βάση τα κριτήρια της δημοκρατικής πολιτικής σε μια Παγκόσμια Δημοκρατική Συνομοσπονδία"⁵⁰.

Ο Παγκόσμιος Δημοκρατικός Συνομοσπονδισμός ως νέα μορφή διεθνισμού

Παρά το γεγονός ότι σήμερα βιώνουμε τη συστημική και δομική κρίση της ηγεμονίας του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού και το σύστη-

48 ό.π., σελ 220

49 ό.π., σελ 221

50 ό.π.

μα των εθνών-κρατών αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, εξακολουθεί να αποτελεί το ισχυρότερο σύστημα στην εθνική, περιφερειακή και παγκόσμια αρένα. Τα έθνη-κράτη, που αριθμούν πάνω από διακόσια, εκπροσωπούνται από περιφερειακές ενώσεις (όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και νέες συμμαχίες) και σε παγκόσμιο επίπεδο από τα Ηνωμένα Έθνη.

Αντίθετα, το σύστημα του δημοκρατικού πολιτισμού εκπροσωπείται ανεπαρκώς από χαλαρά και άμορφα φόρουμ όπως το Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ και από μη κρατικές και μη ισχυρές ενώσεις εργαζομένων και λαών. Ο Οτσαλάν περιγράφει αυτή την ανεπάρκεια ως ιδεολογική και δομική στη φύση της και προτείνει την ανάπτυξη του “Παγκόσμιου Δημοκρατικού Συνομοσπονδισμού” για να την ξεπεράσει, δηλαδή τοπικές και περιφερειακές δημοκρατικές συνομοσπονδίες με τα πολιτικά τους κόμματα και τα όργανα της κοινωνίας των πολιτών.⁵¹Ενώ το παράδειγμα της δημοκρατικής νεωτερικότητας είναι μια απάντηση στις ιδεολογικές ανεπάρκειες, ο Παγκόσμιος Δημοκρατικός Συνομοσπονδισμός - μεταξύ άλλων θεσμίσεων που αναφέρονται παρακάτω - είναι πάνω απ’ όλα μια απάντηση στα δομικά προβλήματα των δυνάμεων της δημοκρατικής νεωτερικότητας σε διεθνές επίπεδο.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού αποτελούν σημαντικές αρχές για τον διεθνισμό της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Κατά συνέπεια, ο παγκόσμιος δημοκρατικός συνομοσπονδισμός περιλαμβάνει διάφορες οριζόντιες και κάθετες πολιτικές δομές, αλλά στέκεται ενάντια στον άκαμπτο συγκεντρωτισμό, τον οποίο ο Οτσαλάν αποκαλεί “ασθένεια του εθνοκρατισμού”⁵². Δεδομένου ότι οι κοινωνίες και οι πολιτικές τους δομές δεν είναι ομοιογενείς, αλλά αποτελούνται από πολυάριθμες κοινότητες, θεσμούς και διαφοροποιήσεις, είναι καθήκον του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού να εγγυηθεί και να διατηρήσει μια αρμονική συνύπαρξη. Μια εξαιρετικά συγκεντρωτική κυβέρνηση προκαλεί συχνά εκρήξεις στις δημοκρατικές οντότητες. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Οτσαλάν αναφέρεται σε ιστορικά παραδείγματα και τονίζει ότι “ο κύριος λόγος για την αποσύνθεση του υπαρκτού σοσιαλισμού ήταν η γρήγορη αντικατάσταση του συνομοσπονδισμού, που ήταν ψηλά στην ατζέντα στην αρχή του σοβιετορωσικού πειράματος, με ένα συγκεντρωτικό κράτος. Ο λόγος για τον οποίο τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα ήταν ανεπιτυχή και διεφθάρησαν γρήγορα συνδέεται στενά με το γεγονός ότι δεν ανέπτυξαν δημοκρατικές πολιτικές και συνομοσπονδισμό. Η έλλειψη επιτυχίας των επαναστατικών κινήματων τα τελευταία διακόσια χρόνια οφείλεται επίσης

51 ό.π., σελ 153-154

52 ό.π., σελ 309

στο γεγονός ότι θεωρούσαν το έθνος-κράτος πιο επαναστατικό και θεωρούσαν τον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό ως οπισθοδρομική πολιτική μορφή και, ως εκ τούτου, αντιτάχθηκαν σε αυτόν.⁵³ Οι ίδιες αρχές οργάνωσης και διακυβέρνησης που είναι κεντρικές σε όλες τις άλλες διαδικασίες της δημοκρατικής νεωτερικότητας ισχύουν επομένως και για την οικοδόμηση του Παγκόσμιου Δημοκρατικού Συνομοσπονδισμού. “Ο άκαμπτos συγκεντρωτισμός και η ιεραρχική αλυσίδα εντολών στην οργάνωση και τη διοίκηση είναι εχθρικές προς τις αρχές οργάνωσης και διακυβέρνησης των μονάδων της δημοκρατικής νεωτερικότητας”. εξηγεί ο Οτσαλάν.⁵⁴

Αντίθετα, “η δημοκρατική πολιτική είναι ο τρόπος για την οικοδόμηση του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού”⁵⁵. Η δημοκρατική πολιτική προσφέρει σε κάθε ταυτότητα εντός της κοινωνίας και σε κάθε μέρος της την ευκαιρία να εκφραστεί και να γίνει πολιτική δύναμη. Στον κόσμο της δημοκρατικής νεωτερικότητας, η μονοχρωμία θεωρείται άσχημη, βαρετή και φτωχή. Η πολυχρωμία ενός καλειδοσκοπίου, από την άλλη πλευρά, συνδέεται με την αφθονία, την ανθεκτικότητα και την ομορφιά. Κάθε μία από αυτές τις αυτόνομες μονάδες, από την τοπική έως την παγκόσμια, έχουν τη δυνατότητα να σχηματίσουν μια συνομοσπονδία. Το βασικό στοιχείο του τοπικού είναι το δικαίωμα της ελεύθερης συζήτησης και το δικαίωμα της απόφασης. Μια πολιτική λειτουργικότητα που κυμαίνεται από την τοπική ενότητα, όπου ασκείται και βιώνεται η άμεση δημοκρατία, μέχρι την παγκόσμια δομή μπορεί να ονομαστεί δημοκρατική πολιτική. Ο Οτσαλάν απαιτεί να σκεφτούμε τις ομοσπονδιακές μονάδες με έναν πολύ ολοκληρωμένο τρόπο: “Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι ακόμη και ένα χωριό ή μια περιφέρεια θα χρειαστεί συνομοσπονδιακές μονάδες, και κάθε χωριό και κάθε περιφέρεια μπορεί εύκολα να είναι μια συνομοσπονδιακή μονάδα. Για παράδειγμα, πολυάριθμες αμεσοδημοκρατικές μονάδες, από την οικολογική μονάδα (ή ομοσπονδιακή μονάδα) μέχρι τις μονάδες των ελεύθερων γυναικών, της αυτοάμυνας, της νεολαίας, της εκπαίδευσης, της λαογραφίας, της υγείας, της αλληλοβοήθειας, ακόμα και της οικονομίας, πρέπει να ενωθούν στο επίπεδο του χωριού. Μπορούμε απλά να ονομάσουμε αυτή τη νέα “μονάδα των μονάδων” συνομοσπονδιακή μονάδα (η μονάδα των ομοσπονδιακών μονάδων) ή συνομοσπονδιακή ένωση. Αν μεταφέρουμε το ίδιο σύστημα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, μπορούμε εύκολα να δούμε τι ολοκληρωμένο σύστημα είναι ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός”⁵⁶.

53 ό.π., σελ 259

54 ό.π., σελ 318

55 ό.π., σελ 258

56 ό.π., σελ 260

Κεντρική προϋπόθεση για τη δημοκρατική πολιτική είναι ένα ευρύ πεδίο οργάνωσης. “Είναι σημαντικό να έχουμε πάντα κατά νου ότι η δημοκρατική πολιτική απαιτεί ικανά στελέχη, μέσα ενημέρωσης, οργανώσεις πολιτικών κομμάτων και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και συνεχή εκπαίδευση και προπαγάνδα”.⁵⁷ Τα χαρακτηριστικά της επιτυχημένης δημοκρατικής πολιτικής που είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την εσωτερική λειτουργία της οργάνωσης και της κοινωνίας περιλαμβάνουν: συνολικό σεβασμό της διαφορετικότητας μέσα στην κοινωνία ως βάση για την ισότητα και τη συμφιλίωση, πλούσια και ευγενική ανοιχτή συζήτηση, πολιτικό θάρρος, την ηθική κατά βάση και προτεραιότητα, ολοκληρωμένη κατανόηση των εκάστοτε θεμάτων, κατανόηση τόσο της ιστορίας όσο και του παρόντος και ολιστική και επιστημονική προσέγγιση.

Η διάσταση της αυτοάμυνας, που αναφέρεται ως “πολιτική προστασίας μιας ηθικής και πολιτικής κοινωνίας”⁵⁸, είναι επίσης πολύ σημαντική σε αυτό το πλαίσιο. Δεν σημαίνει απλώς τη στρατιωτική άμυνα των κοινωνιών, αλλά συνδέεται με την προστασία των ταυτοτήτων, την εγγύηση της πολιτικοποίησης και την υλοποίηση του εκδημοκρατισμού. Ο Οτσαλάν επισημαίνει: “Για κάθε ηγεμονικό δίκτυο (εμπορικά, οικονομικά, βιομηχανικά και ιδεολογικά μονοπώλια, καθώς και μονοπώλια της εξουσίας και του έθνους-κράτους), η δημοκρατική νεωτερικότητα πρέπει να αναπτύξει τα αντίστοιχα συνομοσπονδιακά δίκτυα δημοκρατικής πολιτικής και αυτοάμυνας”.⁵⁹ Ωστόσο, αντιφάσεις και εντάσεις μπορούν να προκύψουν και μέσα στις εσωτερικές δομές της κοινωνίας. Εφόσον οι κοινωνίες διαπερνιούνται εδώ και καιρό από την ταξικότητα και την εξουσία, θα διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα τα εξουσιαστικά χαρακτηριστικά και τις προσεγγίσεις τους τόσο εξωτερικά όσο και εσωτερικά. Ως εκ τούτου, η αυτοάμυνα θα συνεχίσει επίσης να κατέχει σημαντική θέση στην ατζέντα του (Παγκόσμιου) Δημοκρατικού Συνομοσπονδισμού για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ο σοσιαλισμός και ο διεθνισμός ως τρόπος ζωής

Στον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό δεν υπάρχει χώρος για την επιδίωξη της ηγεμονίας γενικά, ιδίως της ιδεολογικής ηγεμονίας. Όμως, διεθνισμός που βασίζεται στο κράτος παρήγαγε νέες μορφές ηγεμονίας. Σε καθεμία από τις περιπτώσεις, η αντισυστημική δύναμη που κατάφερε να γίνει εθνικό κράτος ή να καταλάβει τους κρατικούς και εξουσιαστικούς μηχανισμούς, ανέλαβε ταυτόχρονα τον πρωτοποριακό ρόλο στο

57 ό.π., σελ 190

58 ό.π.

59 ό.π., σελ 261

πεδίο του διεθνισμού. Η προσδοκία ήταν να προωθηθεί η επανάσταση σε παγκόσμια κλίμακα - δηλαδή να διαδοθεί ο διεθνισμός. Ωστόσο, ο διεθνισμός θυσιάστηκε στους διοικητικούς μηχανισμούς του έθνους-κράτους, με αποτέλεσμα να χάσει τη λειτουργία του με την πάροδο του χρόνου και να ενσωματωθεί στην ηγεμονία του κεφαλαίου και των μονοπωλίων εξουσίας. Η κινεζική και η ρωσική επανάσταση εξελίχθηκαν σύμφωνα με αυτές τις. Η πολιτική τους δεν βασιζόταν τελικά πλέον στις αρχές του επαναστατικού διεθνισμού, αλλά στα συμφέροντα του εθνικού κράτους - κεντρικού πυλώνα της καπιταλιστικής νεωτερικότητας.

Στη θεωρία της δημοκρατικής νεωτερικότητας, ο διεθνισμός αποκτά ένα νέο νόημα. Η δημοκρατική νεωτερικότητα ή η δημοκρατική συνομοσπονδιακή μορφή διακυβέρνησης που την χαρακτηρίζει αποτρέπει ενεργά τη διαμόρφωση ηγεμονίας. Στο σύστημα του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού, μόνο σχέσεις και συμμαχίες που στηρίζονται στην αλληλεγγύη μπορούν να προκύψουν βασισμένες στην κοινωνική ελευθερία, την ισότητα και τη δημοκρατία. Η κατανόηση του διεθνισμού στη θεωρία της δημοκρατικής νεωτερικότητας υπερβαίνει τον τοπικό και χρονικό περιορισμό του σοσιαλισμού, δηλαδή την εστίαση του επαναστατικού υποκειμένου σε μια περιοχή ή κοινωνική ομάδα. “Αντί να βλέπουμε το σοσιαλισμό μόνο ως εγχείρημα ή πρόγραμμα για το μέλλον, είναι απαραίτητο να τον αντιληφθούμε ως έναν ηθικό και πολιτικό τρόπο ζωής που απελευθερώνει το παρόν, αγωνίζεται για την ισότητα και τη δικαιοσύνη και έχει αισθητική αξία. Ο σοσιαλισμός είναι ένας συνειδητός τρόπος ζωής που εκφράζει την αλήθεια”, εξηγεί ο Οτσαλάν.⁶⁰

Οπουδήποτε αναπτύσσεται το σύστημα του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού, όπου διαμορφώνεται μια δημοκρατική κοινωνική οργάνωση ως εναλλακτική λύση στο κράτος, μπορούν να δημιουργηθούν σχέσεις αλληλεγγύης ανάμεσα στα διάφορα αυτά μέρη. Αυτό είναι συνώνυμο με μια νέα μορφή διεθνισμού. Πρόκειται για έναν διεθνισμό που δεν αποσκοπεί στο να καταστήσει τους άλλους εξαρτημένους από τον εαυτό του ή να επεκτείνει τη δική του ηγεμονία, αλλά για έναν διεθνισμό με την πραγματική έννοια. Ο διεθνισμός δεν είναι επομένως πλέον μια δραστηριότητα που περιορίζεται σε μια επαναστατική φάση. Η σύνθεση των αντισυστημικών και δημοκρατικών δυνάμεων και των κοινωνικών ομάδων που εξαρτώνται από τη διεθνή αλληλεγγύη είναι πλούσια και ποικίλη. Κατά συνέπεια, ο διεθνισμός δεν μπορεί να περιορίζεται στην εκάστοτε εργατική τάξη ενός

60 Abdullah Ocalan, Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü: Kültürel Soykırım Kiskacında Kürtleri Savunmak (Fifth volume of the Manifesto of Democratic Civilization; not yet translated from Turkish)

έθνους. Με αυτή την έννοια, ο Οτσαλάν επαναπροσδιορίζει επίσης τα υποκείμενα της επανάστασης και της απελευθέρωσης ή τα στοιχεία του δημοκρατικού πολιτισμού. Τονίζει ότι οι χειρονάκτες, οι εργάτες/-τριες, οι άνεργοι/-ες και οι αυτοαπασχολούμενοι/-ες που ζουν από τη δική τους εργασία πρέπει να γίνουν αποδεκτοί ως ισότιμοι πρωτοπόροι και φορείς του σοσιαλισμού και της επανάστασης. Ο Οτσαλάν μιλά ακόμη και για μια “θάλασσα δημοκρατικών δυνάμεων”⁶¹ στην οποία οι γυναίκες ως η αρχαιότερη αποικία, σχηματίζουν την ραχοκοκκαλιά της κοινωνίας.

Ο διεθνισμός δεν είναι επομένως μια συμμαχία που οικοδομείται ή αναπτύσσεται μόνο σε διεθνή συνέδρια και συναντήσεις, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Ο διεθνισμός είναι τελικά μια πρακτική στάση και ένας τρόπος ζωής που δεν μπορεί να αναβληθεί στο μέλλον. Είναι μια σχέση που δημιουργείται κάθε στιγμή, όχι μόνο σε περιόδους πολέμου ή όταν ελλοχεύει η απειλή πολέμου ή σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Είναι ένας ηθικός και πολιτικός τρόπος ζωής και συλλογικότητας μεταξύ όλων των συμμετεχόντων. Είναι μια σχέση που αναδύεται σε κοινότητες και συμβούλια, όχι μόνο σε κρίσιμες και δύσκολες στιγμές, και βιώνεται όπου και όποτε οι εμπλεκόμενοι την έχουν ανάγκη. Αν οι δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας καταφέρουν να προσεγγίσουν η μία την άλλη και να οικοδομήσουν σχέσεις μεταξύ τους στη βάση της αντίληψης της δημοκρατικής νεωτερικότητας για τον διεθνισμό, μπορεί να προκύψει μια διεθνιστική δύναμη και μια μακροπρόθεσμη θέσμιση που μπορεί να αποτελέσει εναλλακτική λύση στην καπιταλιστική νεωτερικότητα και να αναπτύξει προσεγγίσεις λύσεων για τα αντίστοιχα κοινωνικά προβλήματα σε κάθε χώρα.

Δημοκρατικός Παγκόσμιος Γυναικείος Συνομοσπονδισμός και Δημοκρατικός Συνομοσπονδισμός της Νεολαίας

Η αυτοοργάνωση και η συνείδηση της νεολαίας και των γυναικών αποτελούν τα θεμέλια μιας ηθικής και πολιτικής κοινωνίας. Συνεπώς, το σύστημα του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού περιλαμβάνει τη δυνατότητα των γυναικών και των νέων να εκπροσωπούν ενεργά και με αυτοκαθορισμό τη θέλησή τους σε όλα τα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα και πεδία. Αποτελούν τις κινητήριες δυνάμεις για την οικοδόμηση του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού. Ως ολοκληρωμένα κινήματα, αναπτύσσουν τις δικές τους αυτόνομες δομές μέσα σε αυτό το πλαίσιο: τον παγκόσμιο δημοκρατικό συνομοσπονδισμό των γυναικών και τον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό της νεολαίας.

61 Abdullah Ocalan, *Sociology of Freedom*, σελ 172

Με βάση την ανάλυση ότι ο 21ος αιώνας είναι ο αιώνας της γυναικείας επανάστασης μέσω του αυξανόμενου αγώνα των γυναικών, το ζήτημα ενός νέου διεθνισμού στον 21ο αιώνα είναι επίσης κεντρικό για το κουρδικό γυναικείο κίνημα. Υπό αυτή την έννοια, ο δημοκρατικός παγκόσμιος γυναικείος συνομοσπονδισμός ορίζεται ως ένας τρόπος “οικοδόμησης ενός πολιτικού συστήματος των γυναικών του κόσμου, πρωταρχικός στόχος του οποίου είναι η εξεύρεση λύσεων σε όλα τα ζητήματα που αφορούν τις γυναίκες με τη συλλογική ενίσχυση της δύναμης της σκέψης, της αποφασιστικότητας και της δράσης τους. Αυτό σημαίνει ότι ο παγκόσμιος γυναικείος συνομοσπονδισμός θα είναι μια πολιτική δομή στην οποία οι οργανωμένες γυναίκες θα σκέφτονται από κοινού για τις πατριαρχικές επιθέσεις και τις δυνατότητες για την πραγματοποίηση της απελευθέρωσης των γυναικών, θα ασχολούνται με τη θεωρητική-διανοητική παραγωγή, θα κάνουν παρατηρήσεις, θα επεξεργάζονται λύσεις, θα παίρνουν και θα εφαρμόζουν κοινές αποφάσεις”.⁶² Ο Οτσαλάν αποδίδει κύριο ρόλο στην επίλυση των προβλημάτων της κοινωνίας στο “δημοκρατικό κίνημα ελευθερίας και ισότητας των γυναικών, που βασίζεται στη γυναικεία επιστήμη, η οποία περιλαμβάνει το φεμινισμό”.

Επιπλέον, ένα δημοκρατικό κίνημα της νεολαίας θεωρείται επίσης ότι “εγγυάται την επιτυχία του συνολικού αγώνα για μια δημοκρατική κοινωνία”⁶³. Ένα κοινωνικό κίνημα από το οποίο λείπει η δυναμική της νεολαίας έχει μόνο περιορισμένες πιθανότητες επιτυχίας. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Οτσαλάν αναφέρει την κατανόηση της χαοτικής κατάστασης και της τελικής κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος και την εσωτερίκευση των αξιών της δημοκρατίας, της απελευθέρωσης των γυναικών και της οικολογικής κοινωνίας ως προϋποθέσεις για την αφύπνιση της νεολαίας. Η συμμετοχή των νέων προβλέπει επίσης την οικοδόμηση ενός αυτόνομου συστήματος, με τον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό των νέων να συμβάλλει στην οικοδόμηση της δημοκρατικής νεωτερικότητας.

Καθήκοντα για την οικοδόμηση της δημοκρατικής νεωτερικότητας

Ενώ ο καπιταλισμός προσπαθεί να διατηρήσει την εξουσία του σε συνθήκες παγκόσμιας κρίσης στη βάση της ανασυγκρότησης ή της αποκατάστασης του εθνικού κράτους, το θεμελιώδες καθήκον όλων των δυνάμεων της δημοκρατικής νεωτερικότητας είναι να απαντήσουν στην κρίση με την οικοδόμηση ενός δημοκρατικού συνομοσπονδιακού συστήματος. Το σύστη-

62 <https://democraticmodernity.com/for-a-new-internationalism-of-women-democratic-world-womens-confederalism/>

63 Abdullah Ocalan, *Beyond state, power and violence*, σελ 186

μα αυτό στοχεύει στην υπεράσπιση και την ενίσχυση της ηθικής και πολιτικής κοινωνίας. Ο Οτσαλάν αναφέρεται επίσης σε αυτή την πρόκληση ως ανασυγκρότηση των μονάδων της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Με τον όρο μονάδες εννοεί κοινότητες, άτομα και κινήματα που έχουν επίγνωση ότι βρίσκονται σε αντίθεση με το σύστημα και ζουν αναλόγως: “Αυτές οι υπάρξεις, που αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία της κοινωνικής φύσης, δυστυχώς συντηρούνται ως ποιοτικές δυνάμεις πολύ πιο αδύναμες από τον αριθμό τους. Επομένως, πάνω απ’ όλα, η ανοικοδόμηση πρέπει να επιδιώκει τον στόχο τα ποσοτικά πλήθη να αποκτήσουν μια ποιοτική ικανότητα που να είναι ίση με την ποσότητά τους”.⁶⁴ Κάθε αντιμονοπωλιακή κοινότητα νοείται ως μονάδα, “από το δημοκρατικό έθνος μέχρι τον σύλλογο του χωριού, από μια διεθνή συνομοσπονδία μέχρι το μαγαζί της γειτονιάς”.⁶⁵ Όλες αυτές οι μονάδες μπορούν επίσης να νοηθούν ως η ηθική και πολιτική κοινωνία.

Δεδομένης της ανισοροπίας στο επίπεδο της οργάνωσης, το κεντρικό καθήκον είναι να ξαναχτίσουμε τις μονάδες της δημοκρατικής νεωτερικότητας και να τις καταστήσουμε αποτελεσματική δύναμη. Ο Οτσαλάν απαριθμεί αυτά τα καθήκοντα σε τρεις επικεφαλίδες και αναφέρει: “Αυτά τα καθήκοντα, τα οποία μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κύριες κατηγορίες, είναι όλα ισχυρά συνδεδεμένα και έχουν διανοητικές, ηθικές και πολιτικές διαστάσεις”.⁶⁶ Κάθε μονάδα της δημοκρατικής νεωτερικότητας πρέπει να συμμετέχει στα διανοητικά, ηθικά και πολιτικά καθήκοντα. Μια μονάδα για να θεωρείται ως τέτοια απαιτείται να αποτελεί μια ηθική και πολιτική κοινωνία και να συμμετέχει στα διανοητικά, ηθικά και πολιτικά καθήκοντα.

Τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού εφαρμόζονται στις αρχές οργάνωσης και διακυβέρνησης των μονάδων της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Πρέπει να οργανωθούν με τη μορφή αντιδικτύων και να αναλάβουν και τα τρία προαναφερθέντα καθήκοντα. Ωστόσο, παρά τη στενή σχέση μεταξύ των καθηκόντων αυτών, πρέπει να είναι θεσμικά απολύτως ανεξάρτητα το ένα από το άλλο, προκειμένου να είναι σε θέση να εκπληρώσουν επαρκώς τις λειτουργίες τους. Όπως εξηγεί ο Οτσαλάν: “Τα ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν είναι το να διευκρινιστούν οι απαιτούμενες θεσμίσεις και τα καθήκοντα που σχετίζονται με αυτά τα πεδία -που ιστορικά έχουν υπάρξει αρκετά αλληλένδετα- όπως επίσης και το να οργανωθούν για τη μέγιστη δυνατή συνεργασία”⁶⁷.

64 Abdullah Ocalan, *Sociology of Freedom*, σελ 315-316

65 ό.π., σελ 317

66 ό.π., σελ 316

67 ό.π

Ιστορικά, σημειώθηκαν διάφορες περίπλοκες εξελίξεις στους θεσμούς των μονάδων της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Η ιστορία και οι εμπειρίες του σοσιαλισμού γενικά και της Πρώτης, Δεύτερης και Τρίτης Διεθνούς ειδικότερα αποτελούν σημείο αναφοράς για τον Οτσαλάν: “Κατά μια ορισμένη έννοια, οργανώσεις σαν τις αδελφότητες συνδυάζουν αυτά τα τρία καθήκοντα, το ίδιο και οι ουτοπιστές. Τα διανοητικά, ηθικά και πολιτικά καθήκοντα αποκτούν λειτουργικότητα και εκπληρώνονται υπό την καθοδήγηση ενός ατόμου, όπως σε μια αίρεση. Ειδικά κατά την περίοδο του υπαρκτού σοσιαλισμού, και τα τρία πεδία θεσμοθετήθηκαν στην Κομμουνιστική Λίγκα και στην Πρώτη, Δεύτερη και Τρίτη Διεθνή. Το Κομμουνιστικό Μανιφέστο ήταν ουσιαστικά το πρόγραμμά τους. Αυτοί οι θεσμοί συμμερίστηκαν τις αφομοιωτικές τάσεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας όσον αφορά αυτά τα τρία καθήκοντα.”⁶⁸ Όσον αφορά τη σημερινή κατάσταση της διανοήσης, της ηθικής και της πολιτικής, ο Οτσαλάν αναφέρει ότι στη νεωτερικότητα, οι διανοούμενοι/-ες έχουν εγκλωβιστεί στην παγίδα του πανεπιστημίου, ενώ η ηθική έχει εκτεθεί σε ισχυρές επιθέσεις και κατά συνέπεια αντιμετωπίζει τον πλήρη αφανισμό. Αντικαταστάθηκε από το θετικό δίκαιο, με αποτέλεσμα να εξαφανιστεί ο ρόλος της στην κοινωνία. Το πεδίο της πολιτικής, με τη σειρά του, αναγκάστηκε σταδιακά να μπει στον κορσέ του κοινοβουλευτισμού και ουσιαστικά ακινητοποιήθηκε υπό τη διοίκηση της γραφειοκρατίας του έθνους-κράτους. Ως εκ τούτου, όπως και η ηθική, η πολιτική δεν μπορεί πλέον να διαδραματίσει τον ρόλο της με οποιαδήποτε πραγματική έννοια σήμερα. Ο Οτσαλάν αναφέρεται ακόμη και στον “πραγματικό θάνατο της πολιτικής”⁶⁹ στο στάδιο της καπιταλιστικής νεωτερικότητας και την παρακμή της ηθικής και της πολιτικής σφαίρας ως φαινόμενα του παρόντος. Αυτό δείχνει τον επείγοντα χαρακτήρα με τον οποίο οι μονάδες της δημοκρατικής νεωτερικότητας πρέπει να αναλάβουν και τα τρία καθήκοντα αν θέλουν να αποτρέψουν την πλήρη αποσύνθεση των αντίστοιχων κοινωνιών τους.

Διανοητικά καθήκοντα ενός νέου διεθνισμού: Η Παγκόσμια Συνομοσπονδία Κουλτούρων και Ακαδημιών

Στην Κοινωνιολογία της Ελευθερίας, ο Οτσαλάν ασχολείται λεπτομερώς με τα διανοητικά, ηθικά και πολιτικά καθήκοντα όλων των κοινωνικών μονάδων στο έργο ανασυγκρότησης της δημοκρατικής νεωτερικότητας. Διατυπώνει συγκεκριμένες αρχές για καθένα από αυτά τα τρία καθήκοντα και τα θέτει προς συζήτηση. Μπορούμε επίσης να εκλάβουμε αυτές τις αρχές ως οδηγό για την οικοδόμηση ενός νέου διεθνισμού των δυνάμεων της δημοκρατικής νεωτερικότητας.

68 ό.π. σελ 317

69 ό.π. σελ 32

Για την αναδιοργάνωση του διανοητικού πεδίου εργασίας, η βασική αντίληψη είναι ότι η λύση της διανοητικής κρίσης του συστήματος είναι δυνατή μόνο μέσω μιας νέας διανοητικής επανάστασης. Επιπλέον, η διανοητική εργασία στην παραγωγή γνώσης και την επιστήμη πρέπει να είναι ανυπάκοη από την φύση της όπως και τα στοιχεία της έρευνάς τους πρέπει απαραίτητα να περιέχουν μια διάσταση αντίστασης. Με αυτή την έννοια, τόσο οι ίδιοι οι διανοούμενοι και διανοούμενες όσο και η επιστήμη τους παίρνουν μια ανυπάκοη στάση απέναντι στην καπιταλιστική νεωτερικότητα. Εφόσον οι θεμελιώδεις χώροι της έρευνας δεν μπορούν να είναι τα πανεπιστήμια και οι άλλοι επίσημοι θεσμοί του πολιτισμού και της καπιταλιστικής νεωτερικότητας, μια επανάσταση δημιουργίας θεσμών είναι απαραίτητη για την κοινωνική επιστήμη. Εδώ, η παρέμβαση της δημοκρατικής νεωτερικότητας στη μορφή και το περιεχόμενο είναι κρίσιμη μπροστά στην κρίση της διανοήσης. Ο Οτσαλάν επισημαίνει ότι υπάρχει μια πλούσια διανοητική και επιστημονική κληρονομιά επαναστατικών αφυπνίσεων: “Από τους ουτοπιστές σοσιαλιστές στους επιστημονικούς σοσιαλιστές, από τους αναρχικούς στη Σχολή της Φρανκφούρτης, από τη γαλλική φιλοσοφία του δεύτερου μισού του εικοστού αιώνα στην επανάσταση της νεανικής κουλτούρας του 1968 και, τέλος, στα μεταμοντέρνα, φεμινιστικά και οικολογικά κινήματα που εμφανίστηκαν τη δεκαετία του 1990”.⁷⁰ Από αυτά, η δημοκρατική νεωτερικότητα πρέπει να φέρει τη δική της διανοητική και επιστημονική επανάσταση.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η επιτυχία της διανοητικής επανάστασης σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Οτσαλάν τονίζει την ανάγκη για ένα νέο παγκόσμιο θεσμισμένο κέντρο που θα βασίζεται στα διδάγματα των προαναφερθέντων ιστορικών εμπειριών, προτείνοντας την κατασκευή της “Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας Κουλτούρας και Ακαδημιών”⁷¹. Τα κεντρικά περιεχόμενα αυτής της παγκόσμιας συνομοσπονδίας θα είναι η ανεξαρτησία και η αυτονομία της από το εθνικό κράτος και την εξουσία, καθώς και η αντίθεσή της στα καπιταλιστικά μονοπώλια. Η συνομοσπονδία θα μπορούσε να δημιουργήσει θεσμούς με συγκεκριμένα καθήκοντα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ηπειρωτικό επίπεδο. Η συμμετοχή ενός ευρύ φάσματος τοπικών πολιτιστικών ιδρυμάτων και περιφερειακών και εθνικών ακαδημιών θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στη βάση κοινών αρχών όσον αφορά το πρόγραμμα, την οργάνωση και τη δράση. Ο Οτσαλάν ορίζει αυτά τα ιδρύματα ως “ακαδημίες δημοκρατικής πολιτικής και κουλτούρας”⁷² που μπορούν να παρέχουν την απαραίτητη διανοητική και

70 ό.π. σελ 333

71 ό.π.

72 ό.π.

επιστημονική υποστήριξη για την ανασυγκρότηση των ηθικών και πολιτικών μονάδων της κοινωνίας. Όσο αφορά τις αρχές στη μορφή και το περιεχόμενο σύμφωνα με τον Οτσαλάν “αυτές οι ακαδημίες θα πρέπει να είναι αυτόνομες και δημοκρατικές, να διαμορφώνουν το δικό τους πρόγραμμα και τα δικά τους στελέχη και να βασίζονται στην αρχή ότι τα μέλη τους είναι εθελοντικά μαθητευόμενοι/-ες και εθελοντικά διδάσκουσες/-οντες. Είναι αρκετά εύκολο να φανταστεί κανείς ότι αρχικά οι θέσεις των μαθητευόμενων και των διδασκόντων θα είναι εύκολα εναλλάξιμες. Από έναν βοσκό στα βουνά μέχρι μια καθηγήτρια στην πόλη, οποιοσδήποτε έχει μια ιδέα και έναν σκοπό θα πρέπει να είναι σε θέση να συνεισφέρει. Ακαδημίες κυρίως για γυναίκες θα μπορούσαν επίσης να θεωρηθούν πρόσφορες, ώστε να επιτραπεί η επιστημονική αντιμετώπιση των μοναδικών πτυχών της γυναικείας πραγματικότητας, εξακολουθώντας να έχουν περιεχόμενο παρόμοιο με αυτό των άλλων ακαδημιών. Για να μην παραμείνουν αμιγώς θεωρητικές, η συμμετοχή των γυναικών σε κάθε πτυχή της υλοποίησης θα ήταν ένα επιδιωκόμενο στοιχείο. Οι ακαδημίες θα ιδρύονταν και θα λειτουργούσαν με γνώμονα τις πρακτικές ανάγκες, όποτε και όπου αυτές θα προέκυπταν.”⁷³ Δεδομένου ότι η διανοητική και επιστημονική συμβολή είναι απολύτως απαραίτητη για την ανασυγκρότηση των μονάδων της δημοκρατικής νεωτερικότητας, οι ακαδημίες αυτές αποτελούν το στρατηγικό τόπο για την κάλυψη αυτής της ανάγκης για επιστήμη και την ανάπτυξη των δικών τους στελεχών.

Ηθικά καθήκοντα ενός νέου διεθνισμού: Η Παγκόσμια Συνομοσπονδία Ιερότητας και Ηθικών Σπουδών

Τα ηθικά καθήκοντα για την ανασυγκρότηση της δημοκρατικής νεωτερικότητας προσδιορίζονται με βάση την παρατήρηση ότι η παγκόσμια κρίση της νεωτερικότητας είναι συνέπεια της καταστροφής της ηθικής κοινωνίας από τις δυνάμεις του πολιτισμού των πέντε χιλιάδων ετών. Σύμφωνα με τη διαλεκτική, η διέξοδος από την κρίση πρέπει να αναζητηθεί στην ανασυγκρότηση της ηθικής κοινωνίας. Ο Οτσαλάν ορίζει την ηθική ως κοινωνικό θεσμό- “η πηγή της ηθικής και της δημοκρατίας είναι μία και η αυτή: ο συλλογικός νους της κοινωνικής πρακτικής και η ικανότητά του να εργάζεται”⁷⁴. Επομένως, η συμμετοχική και άμεση δημοκρατία είναι τόσο η ηθική καθοδήγηση όσο και η ηθική ζωή μιας κοινωνίας.

Όταν εξετάζουμε προσεκτικά τη διαδικασία του πολιτισμού, διαπιστώνουμε ότι υπήρξε πάντα μια προσπάθεια επιβολής των κρατικών κανόνων

73 ό.π., σελ 333-334

74 ό.π., σελ 337

έναντι των ηθικών αξιών. Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, η κοινωνία στη νεωτερικότητα βιώνει μια “εισβολή του νόμου” ή “νομική αποικιοκρατία”.⁷⁵ Αυτό συμβαίνει επειδή όσοι περισσότεροι νομικοί κανόνες υπάρχουν σε έναν τόπο ή θεσμό, τόσο πιο δραστικό είναι το μονοπώλιο της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης που υπάρχει εκεί.

Ωστόσο, αναφερόμενος σε πολυάριθμα ιστορικά περιστατικά, ο Οτσαλάν επισημαίνει επίσης τη μεγάλη ανθεκτικότητα της ηθικής κοινωνίας. Οι δυνάμεις του δημοκρατικού πολιτισμού δεν σταμάτησαν ποτέ να επιμένουν στην ηθική ενάντια στη θρησκεία και τον πολιτισμό που τους επιβλήθηκε. Ο Οτσαλάν αναφέρει τα σημερινά βασικά προβλήματα όσον αφορά την ηθική και τα κύρια καθήκοντα των δημοκρατικών δυνάμεων σε σχέση με αυτήν: “Προφανώς, η μελέτη της ηθικής (της θεωρίας των ηθών) ως κλάδος των κοινωνικών επιστημών είναι ένα καθήκον που πρέπει να αναληφθεί στον πνευματικό χώρο. Προφανώς, η μελέτη των ηθικών (ethics) ως κλάδου των κοινωνικών επιστημών είναι ένα καθήκον που πρέπει να αναληφθεί από τον χώρο της διανοητικής. Ωστόσο, το βασικό ζήτημα είναι να προσδιοριστεί ο τρόπος που η θεωρία της ηθικής θα γίνει ένα ενιαίο σύνολο με την κοινωνία και πώς η διαβρωμένη ηθική κοινωνία θα επανεξοπλιστεί πιο έντονα με την ηθική. Το έργο της ανασυγκρότησης της ηθικής δεν είναι μόνο ζήτημα της βιωσιμότητας αυτού του αιώνα ή της σημερινής νεωτερικότητας, αλλά της ίδιας της κοινωνίας.”⁷⁶

Αν οι δημοκρατικές δυνάμεις δεν υλοποιήσουν το έργο τους στον ηθικό πεδίο δεν μπορούν να προστατευθούν επιτυχώς από τις επιθέσεις που διεξάγουν οι δυνάμεις του πολιτισμού και της καπιταλιστικής νεωτερικότητας με όλων των ειδών τα ιδεολογικά, υλικά και πολιτιστικά όπλα. Χωρίς ηθική, η κοινωνία δεν είναι μπορεί να τύχει υπεράσπισης. Ότι ισχύει για τα διανοητικά καθήκοντα ισχύει και τα ηθικά. Ανάμεσα σε άλλες, κεντρική προϋποθέση για την επιτυχία τους αποτελεί το να γίνουν θεσμοί. Στο πλαίσιο αυτό, ο Οτσαλάν αναφέρει ότι “ο οικουμενισμός του Καθολικισμού -τύπου Βατικανού- και οι θεσμοί του πρώην χαλιφάτου που εκπροσωπούν την ισλαμική ummah, μαζί με τον Ιουδαϊσμό, τον Βουδισμό και παρόμοιες ηθικές και θρησκευτικές παραδόσεις, θα πρέπει να επαναθεσμοθετηθούν κάτω από μια κοινή στέγη για να αποτελέσουν ένα θεσμό για την παγκόσμια εκπροσώπηση της ηθικής. Αν επικεντρώνονταν σε ηθικές πρακτικές και όχι στη θεολογία, θα μπορούσαν κάλλιστα να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανοικοδόμηση της ηθικής και πολιτικής κοινωνίας για λο-

75 ό.π., σελ 338

76 ό.π., σελ 342

γαριασμό της ανθρωπότητας.”⁷⁷ Και γι’ αυτό, ο Οτσαλάν προτείνει μια συνομοσπονδία ως οργανωτική μορφή όπου οι μεγάλες ηθικές διδασκαλίες συναντιούνται ενάντια στην επίθεση της νεωτερικότητας, διαμορφώνοντας μια κοινή διαδικασία θέσμησης. Αυτό θα μπορούσε να είναι παρόμοιο με τη συνάντηση των εθνών κρατών υπό την ομπρέλα του ΟΗΕ. Για το σκοπό αυτό, ο Οτσαλάν προτείνει την ίδρυση της “Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας Ιερότητας και Ηθικών Σπουδών”⁷⁸.

Πολιτικά καθήκοντα ενός νέου διεθνισμού: Η Παγκόσμια Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Εθνών

Όσον αφορά τις κύριες αρχές που διέπουν τα πολιτικά καθήκοντα των δυνάμεων της δημοκρατικής νεωτερικότητας, θα πρέπει πρώτα να σημειωθεί ότι ο αγώνας των αντισυστημικών δυνάμεων τα τελευταία διακόσια χρόνια έχει αποτύχει και βρίσκεται σε αδιέξοδο λόγω των μεθόδων και των προσεγγίσεών τους. Αυτό εκδηλώνεται είτε με την ανάληψη της εξουσίας, είτε αφήνοντας κενό το πολιτικό πεδίο. Ωστόσο, είναι δυνατόν να παρουσιαστεί μια εναλλακτική λύση με την ανάπτυξη ενός συστήματος ενάντια στους τρεις πυλώνες της καπιταλιστικής νεωτερικότητας - τον καπιταλισμό, τον βιομηχανισμό και το έθνος-κράτος. Η δημοκρατική κοινωνία, η οικολογική βιομηχανία και ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός αποτελούν ακριβώς αυτό το αντί-σύστημα με την ονομασία “δημοκρατική νεωτερικότητα”.

Στο πλαίσιο της καπιταλιστικής νεωτερικότητας, η εξουσία πολιορκεί την κοινωνία τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά και τη μετατρέπει σε ένα είδος εσωτερικής αποικίας. Το έθνος-κράτος, ως μορφή εξουσίας και ο θεμελιώδης τρόπος λειτουργίας του κράτους, βρίσκονται σε διαρκή πόλεμο με την κοινωνία. Αυτή η πραγματικότητα είναι η πηγή της πολιτικής της αντίστασης. Δεδομένης αυτής της κατάστασης στην καπιταλιστική νεωτερικότητα, η πολιτική πρέπει να ξεκινήσει ως αντίσταση στην εξουσία: “Εφόσον η εξουσία προσπαθεί να κατακτήσει και να αποικίσει κάθε άτομο και κοινωνική μονάδα, η πολιτική πρέπει να προσπαθήσει να κερδίσει και να απελευθερώσει κάθε άτομο και κοινωνική μονάδα πάνω στην οποία στηρίζεται. Εφόσον κάθε σχέση, είτε αυτή ενός ατόμου είτε μιας μονάδας, σχετίζεται με την εξουσία, είναι εξίσου πολιτική με την αντίθετη έννοια. Εφόσον η εξουσία γεννά τη φιλελεύθερη ιδεολογία, τον βιομηχανισμό, τον καπιταλισμό και το έθνος-κράτος, η πολιτική πρέπει να παράγει και να οικοδομεί μια ιδεολογία της ελευθερίας, της οικολογικής βιομηχανίας, της

77 ό.π., σελ 344-345

78 ό.π., σελ 345

κοινοτικής κοινωνίας και του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού. Εφόσον η εξουσία οργανώνεται σε κάθε άτομο και μονάδα, σε κάθε πόλη και χωριό, σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ηπειρωτικό και παγκόσμιο επίπεδο, η πολιτική πρέπει να απαντήσει με τον ίδιο τρόπο. Εφόσον η εξουσία επιβάλλει πολυάριθμες μορφές δράσης σε όλα αυτά τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της προπαγάνδας και του πολέμου, η πολιτική πρέπει να αντιδράσει σε κάθε επίπεδο με την κατάλληλη προπαγάνδα και διαφορετικές μορφές δράσης.⁷⁹ Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοκρατική νεωτερικότητα, ως η σύγχρονη πραγμάτωση των δυνάμεων του δημοκρατικού πολιτισμού, αντιπροσωπεύει την ύπαρξη και τη στάση που υιοθετούν όλα τα άτομα και οι κοινωνικές μονάδες των οποίων τα συμφέροντα και η ύπαρξη έρχονται σε αντίθεση με το καπιταλιστικό σύστημα.

Ως η βασική πολιτική μορφή της δημοκρατικής νεωτερικότητας, ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στο έργο της ανασυγκρότησης. Η γλώσσα της δημοκρατικής νεωτερικότητας είναι πολιτική. Προβλέπει και οικοδομεί τη δομή του συστήματός της χρησιμοποιώντας την τέχνη της πολιτικής. Ο Οτσαλάν ορίζει την πολιτική και τον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό ως τις αρχές της κοινωνικής διακυβέρνησης που αντιστρατεύονται τα φαινόμενα της εξουσίας και τη δομή του έθνους-κράτους της καπιταλιστικής νεωτερικότητας. Ενώ η καπιταλιστική νεωτερικότητα διοικεί πάντα μέσω διαταγών, η δημοκρατική νεωτερικότητα κυβερνά κάνοντας πραγματική πολιτική⁸⁰ μέσω της συζήτησης και της συναίνεσης. Ο Οτσαλάν ορίζει αυτό το σύστημα ως “ένα νέο πολιτικό κόσμο”.⁸¹ Ο δημοκρατικός συνομοσπονδισμός προσφέρει τη δυνατότητα του δημοκρατικού έθνους ως το θεμελιώδες μέσο για την επίλυση των εθνικών, θρησκευτικών, αστικών, τοπικών, περιφερειακών και εθνικών προβλημάτων που προκύπτουν από το μονολιθικό, ομοιογενές, μονοχρωματικό, φασιστικό μοντέλο κοινωνίας της νεωτερικότητας, το οποίο εφαρμόζεται από το έθνος-κράτος.

Όσον αφορά τα πνευματικά και ηθικά καθήκοντα, ο Οτσαλάν προτείνει επίσης μια διεθνιστική δομή με τη μορφή συνομοσπονδιών για τα πολιτικά καθήκοντα: “Η παγκόσμια ένωση δημοκρατικών εθνών, η Παγκόσμια Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Εθνών [σ.σ. ή Παγκόσμια Δημοκρατική Συνομοσπονδία], θα είναι μια εναλλακτική λύση στα Ηνωμένα Έθνη. Σε τοπικό επίπεδο, περιοχές μιας ηπείρου και ευρύτεροι πολιτιστικοί χώροι θα

79 ό.π., σελ 353

80 About the redefinition of democratic politics: <https://democraticmodernity.com/the-redefinition-of-democratic-politics/>

81 Abdullah Οτσαλάν, *Sociology of Freedom*, σελ 354

μπορούσαν να σχηματίσουν τη δική τους Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Εθνών.”⁸² Σε αυτές τις Συνομοσπονδίες Δημοκρατικών Εθνών, κάθε εθνική ομάδα, κάθε θρησκευτική κατεύθυνση και κάθε αστική, τοπική, περιφερειακή και εθνική πραγματικότητα έχει το δικαίωμα να εκπροσωπείται με τη δική της ταυτότητα και τη δική της δημοκρατική ομοσπονδιακή δομή.

Θεωρία της δημοκρατικής νεωτερικότητας: Ένας οδηγός για την οικοδόμηση ενός νέου διεθνισμού

Ο στόχος της ανασυγκρότησης της δημοκρατικής νεωτερικότητας είναι να προσεγγίσουμε όλα τα άτομα και τις κοινωνικές μονάδες με μια θεώρηση βασισμένη σε ένα σύστημα - ένα Παράδειγμα - και μια πρακτική, οργανώνοντας τα και δρομολογώντας τα στη δράση. Ενώ το καπιταλιστικό σύστημα αναζητά καθημερινά θεωρητικούς και πρακτικούς τρόπους για να βγει από την κρίση χωρίς να υποστεί ουσιαστικές απώλειες, οι αντίπαλοι του σημερινού συστήματος δεν έχουν άλλη επιλογή από το να αναπτύξουν το δικό τους σύστημα κατανόησης και πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτών των δραστηριοτήτων οικοδόμησης, προκύπτουν πάντα τα προαναφερθέντα τρία βασικά καθήκοντα. Διανοητικά, ηθικά και πολιτικά καθήκοντα θα πρέπει πάντα να εκτελούνται. Παρόλο που οι στρατηγικές και τακτικές προσεγγίσεις μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το χρονικό και τοπικό πλαίσιο, τα καθήκοντα δεν αλλάζουν ποτέ την ουσιαστική τους φύση. Η διασύνδεση των δραστηριοτήτων με τα διανοητικά, ηθικά και πολιτικά καθήκοντα είναι ουσιώδης εδώ. “Επομένως, το μέτρο της επιτυχίας των ατόμων και των οργανώσεων κατά του συστήματος σχετίζεται με την ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν με συνοχή και αποτελεσματικότητα τα καθήκοντα που αντιμετωπίζουν σε αυτούς τους τρεις τομείς”, εξηγεί ο Οτσαλάν.⁸³ Όταν - και μόνο όταν - τα διανοητικά, ηθικά και πολιτικά καθήκοντα εκπληρώνονται, αλληλένδετα με τον τρόπο που απαιτεί η ηθική και πολιτική κοινωνία, μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα επιτύχουμε τη μέγιστη ελευθερία, ισότητα και δημοκρατία. Υπό αυτή την έννοια, η οικοδόμηση της Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας Κουλτούρων και Ακαδημιών, της Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας Ιερότητας και Ηθικών Σπουδών και της Παγκόσμιας Δημοκρατικής Συνομοσπονδίας αποτελούν έναν συγκεκριμένο οδηγό για τον διεθνισμό του 21ου αιώνα και όλα τα απαραίτητα βήματα στο δρόμο προς τη δημοκρατική νεωτερικότητα.

82 ό.π., σελ 357

83 ό.π., σελ 360

Ενώ αυτές οι συζητήσεις για την κρίση συνεχίζονται τόσο μέσα στις δυνάμεις της καπιταλιστικής νεωτερικότητας όσο και στην αντιπολίτευση προς το σύστημα, γίνεται όλο και πιο επείγον για τις δυνάμεις της δημοκρατικής νεωτερικότητας να δημιουργήσουν μια εναλλακτική λύση. Ο Αμπντουλάχ Οτσαλάν υποστηρίζει ότι ο κύριος λόγος για την έλλειψη αφύπνισης στο εσωτερικό των αντισυστημικών δυνάμεων είναι ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει την απαραίτητη παραδειγματική επανάσταση. Και κατά συνέπεια, δεν έχουν ακόμη αναπτύξει επαρκή δύναμη με τη μορφή ανάλυσης, οργάνωσης και δράσης. Στη συνέχεια, θα παρουσιάσουμε το εναλλακτικό σύστημα της δημοκρατικής νεωτερικότητας και θα αναπτύξουμε τη σημασία του ως μια νέα σχολή της κοινωνικής επιστήμης. Με έναν ορισμό του "Παγκόσμιου Δημοκρατικού Συνομοσπονδισμού", θα αποτυπωθούν οι αρχές για έναν νέο διεθνισμό και θα περιγραφούν τα συγκεκριμένα καθήκοντα για την οικοδόμηση της δημοκρατικής νεωτερικότητας.

email: info@democraticmodernity.com
website: <https://democraticmodernity.com/>